

bibliografija

KATALOZI INKUNABULA CRKVENIH USTANOVA U HRVATSKOJ

III. ZBIRKA INKUNABULA U KNJIŽNICAMA HRVATSKE FRANJEVAČKE PROVINCIJE SV. ĆIRILA I METODA

Šime JURIĆ, *Zagreb* – Vatroslav ERKIN, *Zagreb*

Hrvatska franjevačka provincija sv. Ćirila i Metoda najveća je od svih franjevačkih „redodržava” na tlu današnje Jugoslavije. Ona obuhvaća ove samostane i rezidencije: Bač, Bjelovar, Cernik, Čakovec, Čuntić, Ilok, Jastrebarsko, Karlovac, Klanjec, Kloštar-Ivanić, Koprivnica, Kostajnica, Krapina, Našice, Novi Sad, Osijek, Samobor, Slavonska Požega, Slavonski Brod, Subotica, Šarengrad, Trsat, Varaždin, Virovitica, Vukovar, Zemun, zatim hospicij Sv. Petar (kod Ilovika) te veći broj stalnih ili privremenih župa kao: dvije u Zagrebu te po jednu u Borovu, Đurdenovcu, Đurmancu, Osijeku, Vučjaku (Slav. Požega), Spišić-Bukovici i Zapolju.

Na golemom području koje danas pokriva ta provincija u najstarije su doba postojale dvije franjevačke provincije: *Provincia Hungariae* (Ugarska provincija) koja je osim krajeva u Mađarskoj obuhvaćala i hrvatske krajeve sjeverno od Gvozda, i *Provincia Slavoniae* (Slavenska odn. Hrvatska provincija) pod koju su spadali svi ostali južni krajevi. Polovicom 14. stoljeća (1340) formira se u Bosni zasebna upravna zajednica *Vicaria Bosnae* (Bosanska vikarija) koja će pod uplivom kasnijih političkih prilika (najeza Turaka) odigrati posebnu ulogu u našim krajevima pa i šire od toga. Godine 1514. ta se vikarija razdijelila u dvije odvojene vikarije, istočnu, nazvanu *Bosna Argentina* (Bosna Srebrena ili Srebrenička, koja se tako prozvala po glavnom samostanu u mjestu Srebrenici), a obuhvaćala je krajeve pod turskom vlasti, i zapadnu vikariju, zvanu *Bosna Croatia* (Bosna-Hrvatska) kojoj su pripadali tada još slobodni hrvatski krajevi. Kad se ova posljednja daljnjim turskim osvajanjem i uništavanjem zaista svela na „ostatke ostataka”, u tom njezinu najtežem razdoblju izvršena je fuzija preostalih samostana sa srodnim franjevačkim samostanima u Sloveniji u jednu zajedničku provinciju. Ta se provincija od 1708. nazivala *Hrvatsko-kranjska provincija sv. Križa* i ta je zajednica potrajala do 1900. godine.

I drevna Ugarska provincija uslijed istih političkih prilika (širenje pa uzmicanje turske imperije) doživljava tijekom vremena značajne promjene. Godine 1661. središnji se hrvatski samostani, koji su spadali pod tu provinciju (Zagreb i sedam drugih samostana) izdvajaju i osnivaju svoju vlastitu pokrajinu *Provincija sv. Ladislava*. Isto tako se u prekosavskim krajevima 1757. formira posebna ugarsko-hrvatska *Provincija sv. Ivana Kapistrana*. Bosna Argentina je u ovo doba znatno oslabila, suzila svoj teren i svela se na cigla tri samostana.

Navedeno stanje iz temelja se izmijenilo 1900. godine. Tada je naime došlo do značajnog razgraničenja i reformacije navedenih triju provincija prema narodnosnom i teritorijalnom principu i to na ovaj način: samostani Provincije sv. Ladislava (8) pa hrvatski samostani koji su bili u sklopu Hrvatsko-kranjske provincije (5) i oni što su se nalazili u Provinciji sv. Ivana Kapistrana (9) udružili su se u jednu jedinstvenu novu provinciju koja se nazvala *Hrvatska franjevačka provincija sv. Ćirila i Metoda*, a ostali nehrvatski samostani (slovenski i mađarski) stavljeni su u svoje nacionalne granice i uvršteni u zasebne tamošnje provincije.

Već iz netom navedenih kratkih historijskih podataka može se zaključiti kako je povijest ove naše franjevačke provincije bila izuzetno burna, i kako je, kao cjelina ili pojedini njezini dijelovi, bila stalno izložena svim mogućim iskušenjima (ratnim rušenjima, pljačkanju, nasiljima i šikanacijama svih vrsta). Rijetka su bila razdoblja mira i sređenog života. Trebalo je često nadljudskih napora da se izdrži na dužnosti. Unatoč svih tih neprilika, ta je provincija učinila mnogo kako na vjerskom i pastoralnom radu tako i na širenju prosvjete (školstvo, spisateljski rad) i čuvanju narodnoga bića.

Jedan od značajnih dokaza njezina sustavnog i stalnog nastojanja oko zadovoljavanja kulturnih potreba sredine u kojoj je djelovala, jesu brojne vrijedne knjižnice koje se i danas čuvaju u pojedinim samostanima te provincije. Praktički nema ni jedne kuće ili samostana koji ne posjeduje neku knjižnicu. Nisu one uvijek velike po broju svezaka, ali se u svakoj od tih knjižnica čuvaju veći ili manji fondovi vrijednih i rijetkih tiskanih i rukopisnih knjiga. Posebice su dragocjene zbirke starijih domaćih pisaca koje predstavljaju neprocjenjivo bogatstvo naše kulturne baštine. Uz njih nerijetko nalazimo i djela na drugim jezicima koja bi služila na čast i najvećim evropskim knjižnicama.

U toku posljednjih dviju godina sastavljači ovog kataloga obišli su i pregledali knjižnice svih starijih samostana i rezidencija ove provincije s ciljem da istraže i registriraju primjerke rijetkih knjiga 15. stoljeća (inkunabule) koji se čuvaju u tim knjižnicama. Ta istraživanja izvršena su na želju i poticaj Uprave provincije a u sklopu zamašnog plana Nac. i sveuč. biblioteke u Zagrebu da se reambuliraju sva potencijalna nalazišta inkunabula u Hrvatskoj, kako bi se mogao sastaviti kompletan cenzus tiskopisa 15. stoljeća na tlu Hrvatske. Autori zahvaljuju Provinciji i NSBZ za svaku pomoć koja im je pružena u njihovu radu.

Inkunabule su pronađene u knjižnicama ovih 19 samostana: Cerniku, Iloku, Jastrebarskom, Karlovcu, Klanjcu, Kloštru-Ivaniću, Koprivnici, Krapini, Našicama, Osijeku, Samoboru, Slavonskoj Požegi, Slavonskom Brodu, Subotici, Trsatu, Varaždinu, Virovitici, Vukovaru i Zagrebu. (U katalogu Inkunabule u Narodnoj republici Hrvatskoj obuhvaćeno je samo pet od navedenih nalazišta, pa ni kod njih nisu uvijek podaci kompletni.)

Spomenuta nalazišta navode se ovdje abecednim redom s izuzetkom Zagreba, kao najstarijeg samostana i sjedišta Provincije, koji se donosi na prvom mjestu, dakle: I. Zagreb, II. Cernik, III. Ilok, IV. Ivanić-Kloštar, V. Jastrebarsko (Jaska), VI. Karlovac, VII. Klanjec, VIII. Koprivnica, IX. Krapina, X. Našice, XI. Osijek, XII. Samobor, XIII. Slavonska Požega, XIV. Slavonski Brod, XV. Subotica, XVI. Trsat, XVII. Varaždin, XVIII. Virovitica i XIX. Vukovar.

I Z A G R E B

Zagrebački franjevački samostan jedan je od najstarijih u Hrvatskoj, dovodi se u vezu čak s boravkom osnivača Reda, svetim Franjom, u našoj zemlji. Rano se spominje kao sjedište posebne zagrebačke kustodije u Ugarskoj provinciji. Kad je godine 1529. za vrijeme građanskog rata stradao, franjevci su 90-tak godina odsutni iz Zagreba. Vratili su se ponovno istom 1607. U 16. i 18. stoljeću samostan je nekoliko puta stradao od većih požara, a triput je bio na dulje vremena rekviriran za vojne bolnice. No svaki put se obnavljao. To se desilo i poslije velikog zagrebačkog potresa 1880.

Unatoč svih tih mučnih nepredviđenih udaraca, zagrebački je franjevački samostan uvijek bio jedan od najznačajnijih franjevačkih samostanskih kuća u Sjevernoj Hrvatskoj. U njemu se već od 1613. odnosno 1630. održavaju filozofsko-teološki studiji i to su prve visoke teološke škole u našim sjevernijim krajevima. U 18. stoljeću postoji i posebna škola za govorništvo. U 18. i 19. stoljeću u tom samostanu borave i školuju se brojni bosanski bogoslovi, među njima i poznati pisci i istaknute ličnosti kao o. Ivan Franjo Jukić, o. Grga Martić i dr. Članovi ovog samostana ističu se u mnogim djelatnostima. Kao sjedište provincije on je idejni i stvarni pokretač mnogih korisnih vjerskih i kulturno-prosvjetnih akcija sve do najnovijih vremena.

U samostanu postoji važni provincijski arhiv i bogata knjižnica. Velik je i bogat ne samo samostanski povijesni nego i muzički arhiv. Ova knjižnica je jedna od najvećih franjevačkih knjižnica kod nas. Ona obiluje brojnom starijom i novijom literaturom. Među izuzetno starim i rijetkim knjigama u njoj se nalazi 11 inkunabula koje ovdje opisujemo:

1. ALBERTUS MAGNUS. Compendium theologiae veritatis.

Venetijs, Bonetus Locatellus pro Octaviano Scoto, 10. IV 1490. 4° Got. H * 443, GW 609, Ind. gen. 174, Goff A-240, Bad. Ø

Na početku nedostaje list a₁. Unesena su samo dva inicijala /crvene lombarde/, a i rubrikacija je samo djelomično provedena. Na listu a₂ zapisi: *A. Barichevich. Liber rarus; Est Conventus Rhemetensis ord. s. Pauli Primi Eremitae. Con|ven|tus Zagrab|iensis*/. Na posljednjem listu: *Millesimo sexcentesimo vigesimo sexto. Ove su knjige Remetzke reda zueta Paula peruog Eremitae* i od druge ruke bosančicom, fratrov eremitarov šanta Pavla Eremitae –

Jo. b. Paulini fr. Michael Franchychky. Na listu a₂ još dvije lat. bilješke u stihovima. Suvremeni uvez: drvene korice do 1/3 presvučene smeđom kožom s utisnutim romboidnim motivima.

Sign. RI-4°-1 /Stara sign. D. h. 3/

2. AMBROSIUS, S. Opera. P. II–III.

Basileae, Johannes Amerbach, 1492. 2° Got. i Rom.

H * 896, BMC III 753, GW 1599, Polain 162, Ind. gen. 423, Goff A–551,
Bad. 39 (nema *ovaj* primjerak)

Nedostaje P. I, u P. II nedostaje list a₁. Na prvom sačuvanom listu zapis: *Conventus Zagrab/iensis/*, na listu a₃ neki recept pisan kajkavski. Obilje marginalija uz tekst. Uvezano u kartonske korice, presvlaka tamnosmeđa koža s utisnutim linijama uz rubove.

Sign. RI–2°–1 /Stara sign. 0. i. 2/

3. ANGELUS de CLAVASIO. Summa angelica de casibus conscientiae.

Venetiis, Nicolaus de Frankfordia, III Kal. Nov. /30. X/ 1487. 4° Got.

H * 5383, BMC V 335, Polain 207, GW 1925, Ind. gen. 561, Goff A–715,
Bad. 55 (nema *ovaj* primjerak)

Na poledini prednje korice zapis: *E. 64. Con/ven/tus Zagrabiensis*, a na prvom listu: *Ipsē liber e/st/ Conventus revmorum fratrum Eremitarum ordinis s. Pauli Primi Eremitae C. 9. A. Barichevich*. Suvremeni uvez; drvene korice, presvlaka tamnosmeđa koža s utisnutim koncentričnim paralelogramima i s dvije kopče /otpale/.

Sing. RI–4°–2 /Stara sign. C.g. 20/

4. ASTESANUS de AST. Summa de casibus conscientiae.

Venetiis, Leonhardus Wild pro Nicolao de Frankfordia, 28. IV 1480. 2° Got.

HC * 1896, BMC V 265, Polain 337, GW 2757, Ind. gen. 926, Goff A–1169,
Bad. Ø

Na početku nedostaje prazni list, straga listovi /10₇–₈/. Na prvom sačuvanom listu i na listu a₃ zapisano: *Con/ven/tus Zagrabiensis*. Uvez 17 /?/ st.: kartonske korice presvučene pergamenom ispisanom goticom 13. st. /fragmenti Misala/; obrez „poprskan”; na hrptu natpis: *Suma casuum De divinis praeceptis, ignoto*.

Sign. RI–2°–2 /Stara sign. L–23./

5. BIBLIA /Latine/. Biblia cum postillis Nicolai de Lyra et expositionibus Guillelmi Britonis et add. Pauli Burgensis replicisque Mathiae Doering. P.I.

Nurembergae, Antonius Koberger, I/ s. d. (P. IV/ 3. XII 1487!) 2° Got.

HC * 3167, BMC II 431, Polain 676, GW 4289, Ind. gen. 1686, Goff B–614,
Bad. Ø

Inicijali crveni ili modri /lombarde/, na listu a veći modri inicijal /H/ na zlatnoj podlozi s ukrasnim okvirom, sličan inicijal /F/ na listu a₃, na počecima pojedinih „knjiga” dvo-bojni /crveno-modri/ inicijali iskičeni. Rubrikacija provedena kroz cijelu knjigu. Na prvom listu zapisi: *Conventus Zagrabiensis /dvaput/ i bilješka: 1668 die 24 Octob/ris/ de iussu a.r.p. ministri pro/vincia/lis concessum /!/ est lib/er/ Con/ven/tu/i/ Zagrab/ien/si*. Na više mjesta po koricama god. 1690 i inicijali *M.L.* Uvez: drvene korice, presvlaka tamnosmeđa koža s utisnutim koncentričnim paralelogramima i inicijalima IHS u središnjim medaljonima. Na hrptu natpis: *Lyrani Commentaria in Sacram Scripturam ignoto janno? / Rarus*

Sign. RI–2°–3

6. HIERONYMUS, S. Epistolae et tractatus. P.I. Romae, Conradus Sweinheym et Arnoldus Pannartz, I/1470. 2° Rom.

H * 8552, BMC IV 10, Ind. gen. 4736, Goff H-164, Bad. 534 (nema ovaj primjerak)

Inicijali jednostavni crveni ili modri, na listu Expositio Symboli Rufini višebojni inicijal s florealnim ukrasom /te okruglo polje za grb vlasnika/. Na listu 1 zapis: *Conventus Zagabiensis* /dvaput/. Manji broj marginalija uz tekst. Uvez 16/17. st.: kartonske korice i hrbat presvučeni tamnosmedom kožom s dvije utisnute linije uz rubove.

Sign. R I-2°-4 /Stara sign. C.k.2/

7. NICOLAUS de LYRA. Postilla in epistolas s. Pauli cum add. Mantuae, Paulus de Butzbach, 28. IV 1478. 2° Got.

H * 10396, BMC VIII 931, Ind. gen. 6832, Goff N-122, Bad. Ø

Manji broj inicijala izraden tintom, inicijal na listu a dvobojan. Tu je i zapis: *Conventus Zagabiensis*, a ispod teksta: *1688 die 24 Octob/ris/ ad instantiam r.p. concionatoris Germanici de iussu a.r.p. ministri pro/vincia/lis Maximiliani Tkalčevich concessus est Con/ven/tui Varasdinensi. Ex Con/ven/tu Zagabiensi* /dvaput/. Gotovo u cijelom bloku unesen nad tekstom tekući naslov sadržaja. Suvremeni uvez: drvene korice do 1/3 presvučene tamnosmedom kožom, ostaci dviju metalnih kopča.

Sign. R I-2°-5 /Stara sign. N.i.14/

8. PETRUS de PALUDE. Sermones quadragesimales thesauri novi.

Norimbergae, Antonius Koberger, 1496. 2° Got.

C 5437, Polain 2982 (III), Madsen 3009, Ind. gen. 7158, Goff P-507, Bad. Ø

Sprijeđa i straga dodan po jedan prazan knjigoveški list, na prednjem od novije ruke /olovka!/. crtež raspetog Krista. Inicijali crvene ili modre pune lombarde. Na prvom listu zapisano: *Conventus Zagabiensis* i dolje: *A. Barichevich. Rarus, videsis Catalog. Windhogian.* /sve precrtano/. Uvez: kartonske korice presvučene tamnosmedom glatkom kožom, uz rubove ukrasni okvir od dvije linije, hrbat ukrašen šablonama u zlatotisku.

Sign. R I-2°-6

9. PLINIUS SECUNDUS, Gaius. Historia naturalis (Ed. Hermolaus Barbarus).

Venetiis, Johannes Alvisius, 18. IV 1499. 2° Rom.

H 13104, BMC V 572, Polain 3203, Ind. gen. 7892, Goff P-800, Bad. Ø

Na prvom listu zapisano: *Conventus Zagabiensis* /A.D. 1637/. Uvez: kartonske korice, presvlaka tamnosmeda koža s utisnutim linijama uz rubove, na hrptu natpis u zlatotisku: *Plinii Natura. histori. libri XXXVII.*

Privvez: Strabo. De situ orbis libri XVI. /Tr. Guarinus Veronensis et Gregorius Tiphernas, ed. Antonius Mancinellus. /Venetiis/, Johannes /Rubeus/, Vercellensis, 24. IV 1494.

Sign. R I-2°-7 /Stara sign. O.i. 11/

10. STRABO. De situ orbis (Geographia) libri XVI. (Tr. Guarinus Veronensis et Gregorius Tiphernas. Ed.: Antonius Mancinellus). /Venetiis/, Johannes

/Rubeus/ Vercellensis. 24. IV 1494. 2° Rom.

HC * 15090, BMC V 418, Polain 3626, Ind. gen. 9175, Goff S-797, Bad. Ø

Na početku knjižnog bloka nedostaje jedan list, na kraju tri /CXLVIII-CL/.

Sign. R I-2°-7 Privez /Stara sign. 0.i. 11/

11. THOMAS AQUINAS. Summa theologiae. P. I-II.

Norimbergae, Antonius Koberger, I. et II/ s.d. (P. III: 15. I 1496!) 2° Got.
HC * 1436 + * 1457, C 566, BMC II 441 (II), Polain 3744, Ind. gen. 9578,
9585, Goff T-196, Bad. Ø

U P. I nedostaje list A₁ u P. II list b₁. U oba dijela dodan po jedan knjigoveški list s vi-
njetama iz neke druge knjige. Pojedini inicijali tintom izradeni. Na koricama zapisi:
E 54. Con/vén/tus Zagrabien-sis. Uvez: korice od ljepenke, presvlaka tamnosmeđa koža
s utisnutim linijama uz rubove. Na hrptu obaju dijelova natpis: *S. Thom. Aqu. Sum/ma/
P. I. + I, II, odnosno P. II I-II.*

Sign. R I-2°-8° /Stara sign. Y, 79.1 i Y, 79,2/

II CERNIK

Cernik je selo u Slavonskoj Posavini /sjeverno od Nove Gradiške/. U tursko doba /1534-1687/ bio je sjedište važnog sandžakata. Franjevci se spominju u okolici Cernika od druge polovice 17. stoljeća. Godine 1708. imaju tu svoju rezidenciju, a tridesetih godina istoga stoljeća grade sebi samostan. U tom je samostanu u 18. stoljeću postojala tzv. gramatička škola /profesorij/, koju je polazio i poznati slavonski pisac i prosvjetitelj Antun Matija Reljković. U drugoj polovici istog stoljeća, čini se, kroz nekoliko godina bile su otvorene i filozofska i bogoslovna škola. Poslije 2. svjetskog rata u cerničkom samostanu Provincija je otvorila svoj novicijat.

U samostanskoj knjižnici nalazi se cio niz djela i priručnika koji su mogli služiti za potrebe nastavnica i dacima rečenih studija; čuvaju se također i dvije inkunabule.

1. AUGUSTINUS, AURELIUS. S. De Trinitate.

/Basileae/, Johannes Amerbach, 1490. 2° Got.

HC * 2039, BMC III 753, GW 2928, Ind. gen. 1056, Goff A-1345 (Stillwell A-1197), Bad. Ø

Inicijali crvene i modre lombarde samo djelomično uneseni. Na listu a₂ odrezana bilješka o vlasniku. Na stražnjoj korici zabilježeno: *Vanum est vobis ante lucem surgere...* Uvez: drvene korice, presvlaka smeđa koža s utisnutim linijskim šablonama.

Privez: Cicero, Marcus Tullius. De inventione. Venetiis, Marinus Saracenus, 18. IX 1487.

Sign. R I-1

2. CICERO, MARCUS TULLIUS. De inventione (Comm. C. Marinus Victorinus).

Venetiis, Marinus Saracenus, 18. IX 1487. 2° Rom.

III I L O K

Franjevci u Iloku prvi puta se spominju 1343. godine, ali je nesumnjivo da su se oni i otprije tamo nalazili, možda već potkraj 13. stoljeća. Iločki samostan građen je 1349. U tom je samostanu boravio i 1456. godine umro glasoviti branitelj Beograda sv. Ivan Kapistran. Stotinu godina nakon njegove smrti Turci zauzimlju Ilok, koji postaje sjelo njihova sandžakata. Grad ostaje u turskim rukama sve do 1688. Uoči samog oslobodjenja stižu u Ilok bosanski franjevci iz Olova da naslijede staru franjevačku baštinu. Kad je Ilok konačno oslobođen, oni obnavljaju samostan /1705/ i započinju svojim plodonosnim radom na crkvenom i prosvjetnom polju. Veoma su zaslužni za pučko školstvo, jer su od početka pa sve do 1865. glavni učitelji u mjesnoj pučkoj školi. Kao i u drugim većim samostanima i u iločkom samostanu dugi niz godina bila je otvorena filozofska i teološka škola. Premda crkvenog značaja, bila je to ipak visoka škola koja je djelovala u ne tako davnom sjedištu sandžakata. Dio današnje samostanske knjižnice, koja broji ukupno oko 4000 svezaka, nesumnjivo je povezan s nekadašnjim postojanjem studija u iločkom samostanu. Uz lijep broj starijih knjiga 16-19. stoljeća, u knjižnici su pronađene i četiri inkunabule odnosno njihovi fragmenti.

1. AMBROSIUS, S. Opera. P.2.

/Basileae, Johannes Amerbach, post 1500 ?/ 4° Got. 49 lin.
Cop. 405, Pell. 580, GW 1599 bilj., Bad. Ø

Na listu /a₁/ zapis: *Pro conventus !! Viennensis d. Hieronymi pp. Franciscanorum Bibliothecae I.R.27.* Korice i hrbat od bijele kože s linijskim ukrasom uz rub; na hrptu natpis: *S. Ambrosii Expoo. psalmi 118 Lucae et Epistol. s Pauli, I-R-27.*

Sign. R I-2 /Stara sign. D-318/

2. GUIDO de MONTE ROCHEN. Manipulus curatorum.

Venetiis, Johannes Baptista Sessa, 9. X 1500. 8° Got.
C 2849, Ind. gen. 4596, GW G-615, Bad. Ø.

Primjerak defektan, sprijeda nedostaju svežnjići a⁸-b⁸, straga list q₄. Na zadnjem praznom listu razni tekstovi u prozi i stihu na latinskom jeziku. Na stražnjoj korici nalijepljen grb s papinskom tijarom. Izvorni uvez: drvene korice do 1/4 presvučene smeđom kožom. Na prednjoj korici natpis: 1500, Sessa.

Sign. R I-4

3. PETRUS de PALUDE. Sermones Thesauri novi de tempore.

Argentinae, Martinus Flach, 1497. 2° Got.
Cop. III 5420, Polain 2970, Ind. gen. 7173, Goff P-527, Bad. Ø

Srijeda nedostaje list a_1 , straga y_{5-6} . Inicijali modre i crvene lombarde, na listu c_1 inicijal D na crveno ukrašenoj podlozi; djelo mična rubrikacija. Suvremeni uvez: drvene korice, presvlaka smeđa koža s utisnutim florealnim ukrasom.

Sign. R I-1

4. STEPHANUS de MONTE. Campus sophistarum.

Lipsiae, Wolfgang Stockl, 14. VIII 1496. 4° Got. /samo dva lista/
BMC III 656, Ind. gen. Ø, Goff Ø, Bad. Ø.

Fragment nalijepljen uz korice kao podstava /dva lista, potpuno djelo ima 18 listova:
 $a^6 - b^6$ /.

Sign. R I-3

IV IVANIĆ - KLOŠTAR

U Ivanić-Kloštar, stari biskupski grad, danas selo u Moslavini /kod Ivanić-Grada/, franjevci su došli početkom XVI stoljeća /1508/, ali su ga 1549. /ili najdalje 1551/ napustili zbog prijeteće turske opasnosti. Međutim Turci nisu zauzeli mjesto, pa se franjevci nakon dugog niza godina, zaslugom zagrebačkog biskupa Benka Vinkovića 1639. ponovo vraćaju u Ivanić. Nisu dobili na upravu župu, ali su pomagali susjednim svećenicima, vršili neko vrijeme službu vojnog kapelana u mjesnoj tvrđavi, djelovali kao učitelji na mjesnoj pučkoj školi /normalki/ i gotovo dvjesto godina /barem od 1738—1931/ održavali posebnu samostansku ljekarnu, kojom se koristilo i ostalo siromašnije pučanstvo ovoga kraja. Tu su ljekarnu vodili izučeni ljekarnici i ranarnici.

Tijekom 18. stoljeća u samostanu se gotovo redovito nalazi novicijat, istodobno tu se povremeno otvara studij moralke, teologije i govorništva.

Za vrijeme 2. svjetskog rata samostan je stradao, a posebno teško crkva.

Samostanska knjižnica u Ivanić-Kloštru nije velika. God. 1984. pronađene su u njoj tri inkunabule.

1. JACOBUS de VORAGINE. Legenda aurea sanctorum.

Norimbergae, Georgius Stuchs, Kal. Oct. /1. X/ 1488. 2° Got.

C 6450, BMC II 468, Ind. gen. Ø, Goff J-120 (Stillwell J 110), Bad. 603
(nema ovaj primjerak)

Na početku nedostaje prazni list. Inicijali crveni, uneseni rukom. Na listu a_1 zapis: *Conventus Ivanicensis* i bilješka: *Sis mihi principium dulcissime Jesus*; na zadnjoj stranici: *Reverendo domino fratri Emerico Vagich, vicario conventus Ormosdiensis, obtulit Antonius Vodopiviz syndicus apost. eiusdem conventus Anno 1633*. Malen broj rubnih bilježaka uz tekst. Noviji polukožni uvez.

Sign. R I-4°-1 /Stara sign. D c 80/

2. LANZKRANNA, STEPHAN. Himmelstrasse.

Augustae, Anton Sorg, /23. VI/ 1484. 2° Got., ill.

HC 9898, BMC II 351, Ind. gen. Ø, Goff L-63 (Stillwell L 54), Bad. Ø

Inicijali tiskane prazne lombarde, ilustracije naknadno obojene. Noviji polukožni uvez.

Sign. R I-2⁰-1 /Stara sign. C b 1/

3. PELBARTUS de THEMESWAR. Sermones Pomerii de tempore et de sanctis. Hagenaë, Henricus Gran, /cca 1498/. 4° Got. H 12551, Bad. Ø

Tiskopis je varijanta izdanja VI Kal. Aug. /27. VII/ 1498. Primjerak sprijeda defektan, nedostaje nekoliko listova. Obilje marginalnih bilježaka i raznih zapisa. Uvez: drvene korice, presvlaka smeđa koža, s dvije kožnate kopče.

Sign. R I-4⁰-2 /Stara sign. A c 22/

V JASTREBARSKO (JASKA)

Napuštanjem Jastrebarskog od strane dominikanaca 1572. godine zbog turske opasnosti i nesigurnosti uslijed izbile seljačke bune, ostao je njihov samostan dugo vremena ispražnjen. Na poziv bana Tome Erdodyja, pobjednika kod Siska, negdje oko 1600. smještaju se tamo franjevci, koji su stigli iz opustošenih krajeva Bosne Hrvatske. Kako je stara samostanska zgrada bila ruševna i neprikladna za stanovanje, grade oni tijekom 18. stoljeća novi samostan. Ovaj je samostan oduvijek bio jedan od najsiromašnijih u svoj Provinciji. Njegovi članovi bavili su se ponajviše dušobrižničkim radom i pomaganjem u pastoralnom i misionarskom radu okolnim svećenicima. Današnja samostanska knjižnica je prilično malena, ipak u njezinu fondu nađene su dvije inkunabule.

1. BIBLIA /Latine/. Biblia cum postillis Nicolai de Lyra et expositionibus Guillelmi Britonis et additionibus Pauli Burgensis replicisque Matthiae Doering. P.II. Norimbergae, Antonius Koberger, /12. IV 1493/. 2° Got. HC * 3170, BMC II 436, GW 4293, Ind. gen. 1690, Goff B-618 (Stillwell B 552), Bad. 209 (nema ovaj primjerak)

Na kraju def., nedostaje list Et₁₀. Inicijali pune crvene ili modre lombarde izrađene rukom, rubrikacija. Na nasl. listu bilješka o sadržaju. Izvorni uvez: drvene korice, presvlaka smeđa koža s utisnutim šablonama i okovima na uglovima te s dvije metalne kopče. Na poleđini stražnje korice nalijepljen list neutvrđene inkunabule.

Sign. Ink. 1 /Pohranjeno u trezoru Provincije u Zagrebu/.

2. JACOBUS de VORAGINE. Legenda aurea. Venetiis, Octavianus Scotus, 12. XII 1483. 4° Got. CR 6433, BMC V 278, Ind. gen. 5020, Goff J-106 (Stillwell J 96), Bad. 602 (nema ovaj primjerak)

Sprijeda i straga defektno, počinje listom d₄ /XXVIII/, a završava s E₃ /CCXLIII/. Ima rubnih bilježaka uz tekst. Na poleđini prednje korice zapis: *Ex libris patris Nicolai Suchich vicharii Samoboriensis ac concionatoris sub anno 1696. Eidem donatus ab aedituis ssmæ*

Trinitatis... reservatum pro conventu Jaskensi. Na listu XXIX: Sum possessor huius libri Mattias Hervoich. Korice od ljepenke presvučene pergamenom ispisanom sitnom goticom.

Sign. Ink. 2 /Pohranjeno u trezoru Provincije u Zagrebu/.

VI KARLOVAC

Grad Karlovac novijeg je postanja, osnovan je 1579. kao strateška tvrđava protiv turskog nadiranja iz Pokuplja. S vremenom se razvio od vojničke utvrde u značajno trgovačko i kulturno središte. Franjevce je u Karlovac doveo Vuk Frankopan Tržački /1642/. Tu su oni 1676. izgradili sebi samostan, dobili upravu župe i razvili svestranu djelatnost na crkvenom i kulturnom polju. Posebne su zasluge stekli kao prosvjetni radnici, jer su od 1763. vodili mjesnu pučku školu, a od 1783–1861. i karlovačku gimnaziju /odnosno Licej u doba francuske vladavine 1809–1813/. Povremeno je u samostanu postojala i visoka teološka škola. Kao u svakom franjevačkom samostanu i ovdje se tijekom godina sakupila vrijedna knjižnica koja danas broji oko 10-tak tisuća svezaka i predstavlja u punom smislu riječi kulturni spomenik koji osvjetljava život grada Karlovca. U knjižnici se, među ostalim, čuvaju i dvije inkunabule.

1. BIBLIA /Latine/. Biblia cum postillis Nicolai de Lyra et expositionibus Guillelmi Britonis in omnes prologos... et additionibus Pauli Burgensis replicisque Matthiae Doering. T. I–IV.

Nurembergae, Antonius Koberger, IV/ 6. IX 1497. 2° Got., cum figg. xyl. HC * 3171, BMC II 443, GW 4294, Ind. gen. 1692, Goff B–619, Bad. 210 (nema registriran *ovaj* primjerak).

U T. III na listu A₁ zapis: *Ad usum fratris Francisci de Ariminio Carmelitae*. Rijetke marginalne bilješke uz tekst. Kasniji uvez: kartonske korice i hrbat presvučeni smeđom kožom; na hrptu utisnuti brojevi tomova.

Sign. R I–1 /Stara sign. I 26. B.s.A.b. 35–38/

2. CARACCIOLUS, ROBERTUS. Opera varia.

Venetiis, Gabriel de Grassis, /non post 1485./ 4° Got.

H * 4461, BMC V 333, GW 6041, Ind. gen. 2449, Goff C–133, Bad. Ø

Sprijeda nedostaje svežnjić a⁸, straga yy¹⁰. Na listu b₁ zapis: *Conventus Carolostadiensis*, na listu b₈: *CIX 1.4 n 54 Conven. Carolos*. Obilje glosa i znakova upozorenja uz tekst.

Sign. R I–2

VII KLANJEC

Osnutak Franjevačkog samostana u Klanjcu u najužoj je vezi s izuzetnim prilikama koje su zavladaile u hrvatskim krajevima preko Une, u Lici i Krbavi u 16. stoljeću zbog sve češćih turskih provala. Bezobzirno uništavanje ljudskih života i materijalnih dobara natjeralo je stanovništvo ugroženih krajeva da se sklanja u sjeverozapadnu Hrvatsku. S tim bjeguncima povlače se i franjevci. Jedan dio tih fratara-bjegunaca početkom 17. stoljeća našao je stanište u selu Radakovo 10-tak kilometara južno od Klanjca. Kad im je 1625. uslijed potresa tamošnje boravište bilo porušeno, uvidavnošću cesargradskih i klanječkih vlastelina Šimuna i Nikole Erdodyja, dobili su dozvolu da se presele u Klanjec /1630/, gdje su im velikodušni dobročinitelji sagradili posebni samostan. Klanječki franjevci razvijaju svestranu djelatnost kako u svom dušobrižničkom radu /pomaganjem susjednim župnicima, administriranjem novoosnovane klanječke župe/, tako i na zdravstvenom području formiranjem posebne privatne ljekarne i ranarničke službe kojom se koriste i bolesni i siromašniji stanovnici Klanjca i okolice. Isticali su se i na općeprosvjetnom polju /sudjelovanjem u otvaranju i vođenju pučke škole/. Posebno je značajno u 18. stoljeću otvaranje u Klanjcu redovitoga provincijskog studija filozofije /od 1706–1783. s prekidom od nekoliko godina nakon kobnoga požara 1716. godine. Tom je prigodom starija knjižnica izgorjela zajedno s vrijednim arhivom/. Među rijetkim knjigama sačuvale su se tri inkunabule. Primjerak Orbellisove Ekspozicije Lombardusovih Sentencija, tiskan u Rouenu /1499–1500/, nije zabilježen ni u jednoj drugoj knjižnici u Hrvatskoj.

1. BIBLIA /Latine/. Biblia cum postillis Nicolai de Lyra et expositionibus Guillelmi Britonis in omnes prologos S. Hieronymi. II /s.d./, Venetiis, Franciscus Renner, 1482–1483. 2° Got.
HC * 3165, BMC V 197, GW 4287, Goff B–612 (Stillwell B 546), Ind. gen. 1685, Bad 207

Defektno, počinje listom /A₆/, na kraju nedostaju svi listovi iza 37₈. Inicijali crveni ili modri. Na listu /A₆/ zapis: *Bibliothecae conventus Klanjecensis* i od starije ruke: *Conventus Klanjecensis*. Na slobodnom listu podstave prednje korice zabilježeno: *Expositio Sacrae Script. P. Nicolai de Lyra O.M.* Noviji uvez: kartonske korice, presvlaka glatka smeđa koža.

Sign. R I–1

2. BIBLIA /Latine/.
/Basileae/, Nicolaus Kesler, 24. Kal. Novembris /9. Oct./ 1487. 2° Got.
HC+3100, BMC III 765, GW 4262, Goff B–585 (Stillwell B 519), Bad. Ø

Počinje listom c₂, na kraju /u Interpretationes/ nedostaju listovi: b_{9–10}, c_{1–2}, c_{4–8}. Manji inicijali crveni ili modri, veći dvobojni. Rubrikacija. Rijetke glose i upozorenja /„NB”/ uz tekst. Na listu c₂, zapis: *Bibliothecae conventus Klanjecensis*, slično na slobodnom listu podstave prednje korice. Uvez: kartonske korice, presvlaka tamnosmeđa koža. Na hrptu natpis: *Scriptura sacra in tipo gotico*.

Sign. R I–2

3. ORBELLIS, NICOLAUS de. Expositio in quattuor libros Sententiarum Petri Lombardi.

Rothomagi, Martinus Morin pro Johanne Alexandro et Joanne Richardo, /1499–1500/. 8° Got.

H+12045, R III 122, Ind. gen. 7020, Goff 0–76 (Stillwell 0 69), Bad. Ø

Srijeda nedostaje svežnjić A i list B₈, straga sve iza Tabulae list Sy. Pojedini tiskani inicijali naknadno obojeni; rubrikacija. Na listu B zapis: *Pro conventu Claniciensis 1660*. Na prednjem i na posljednjem praznom listu kraće bilješke o autoru. Obilje glasa uz tekst. Primjerak u najnovije doba restauriran.

Sign. R I–3

VIII KOPRIVNICA

Franjevci su stigli u Koprivnicu potkraj 13. stoljeća /1292/. Doveo ih je slavonski ban Henrik Gisingovac. Prvi samostan sagrađen je u predgrađu uz rijeku Koprivnicu. Taj je samostan, čini se, polovicom 14. stoljeća u građanskom ratu bio porušen, ali i ponovno obnovljen. Napušten je kad je zaprijetila opasnost od Turaka /1561/. Godine 1606. franjevci se ponovo vraćaju u Koprivnicu na stare pragove. Mjesne crkvene i vojne vlasti prave im neprilike. To se s vremenom izgladilo. Novi samostan sagrađen je između 1675. i 1685. Njegovi stanovnici najviše se bave dušobrižničkim radom pomažući mjesnom župniku i biskupijskim svećenicima pastorizirajući mjesnu vojnu posadu. Predaju na mjesnoj pučkoj školi, ali se i sami aktivno bave knjigom. U samostanu je u toku 18. stoljeća u više navrata postojala viša filozofska i bogoslovna škola, a predavalo se i govorništvo.

Današnja samostanska knjižnica nije velika, ipak ima lijepi broj starih i rijetkih Croatica te četrdesetak zanimljivih cinquecentina. Posjeduje i jednu inkunabulu.

1. HIERONYMUS, S. Commentaria in Bibliam (Ed: Bernardinus Gadolus). Venetiis, Johannes et Gregorius de Gregoriis, de Forlivio, P. I/1497. 2° Rom.
H * 8581, BMC V 350, Ind. gen. 4729, Goff H–160, Bad. 541

Nedostaje P.II.

Uvezano u kartonske korice presvučene bijelom, glatkom kožom. Na hrptu natpis: *Opus in Prophetas I.*

Sign. Ink. 1 /Stara sign. Theol. I a/

IX KRAPINA

Za dolazak franjevaca u Krapinu /1641/ zaslužna je zagorska vlastelinka Ana Marija Erdody, supruga bana Žigmunda Erdodyja, koja je zajedno s krapinskom općinom omogućila pozvanim redovnicima da podignu crkvu i samostan /gradnja je počela

1644./ . Da opravdaju ukazano povjerenje, krapinski su franjevci zdušno prihvatili posao oko moralnog, prosvjetnog i zdravstvenog boljitka povjerenog stada. Uz intenzivan pastoralni rad oni se svestrano bave prosvjećivanjem i opismenjivanjem zagorskog seljaka, vode pučku školu u gradu Krapini /koju je, među ostalima, polazio i voda ilirskog pokreta Ljudevit Gaj/, u samostanu otvaraju posebnu ljekarnu i manju bolnicu, koja ako ustreba služi i siromašnijim stanovnicima mjesta. U samostanu je u 18. stoljeću u više navrata postojala viša franjevačka škola za filozofiju i moralnu teologiju. Tu uvijek ima ljudi koji se bave znanošću i koji se zanimaju za povijesna istraživanja drevnoga krapinskog kraja. U Krapinskom samostanu Gaj će naći poticaja i literaturu za svoje prvo djelo „O gradinama kod Krapine”, a krapinski franjevac o. Dominik Antolković prvi će upozoriti Gorjanovića-Krambergera na špilju i ostatke krapinskog pračovjeka.

Knjižnica koja se danas čuva u samostanu nije velika, ali jasno pokazuje kakve su interese imali njezini stvaraoci /brojna djela iz područja teologije, filozofije, povijesti, medicine i farmakologije/. Među ostalim rijetkostima u knjižnici se čuvaju i tri inkunabule.

1. BIBLIA /Latine/. Biblia cum glossa Walafridi Strabonis aliorumque... et cum postillis ac moralitatibus Nicolai de Lyra et expositionibus Guilelmi Britonis... replicisque Matthiae Doering. (Ed: Sebastianus Brant)
Basileae, Johannes Froben et Johannes Petri, Kal. Dec. /1. XII/ 1498. 2° Got.
HC * 3172, BMC III 791, GW 4284, Ind. gen. 1693, Goff B-609 (Stillwell B 543), Bad. 211 (nema registriran *ovaj* primjerak)

Primjerak defektan, sprijeda nedostaju svežnjići a⁸-c⁸, d⁶, straga R⁸. Inicijali crvene i modre lombarde. Na praznom listu podstave zapis: *Ad simplicem usum patris Cherubini Pehm, lectoris generalis et diffinitoris hoc fragmentum Expositionis Lyrani in Epistolas Pauli Venetiis allatum est, desunt dumtaxat Epistolae ad Romanos 13 capita 1770' Gratiosa hic sunt Glossa ordinaria et interlinearis per omnes Epistolas, Acta apostolorum et ipsam Apocalypsim' Grati fruuntur posteri!* Uvez 17. st.: drvene korice, presvlaka smeđa koža s utisnutim šablonama i sign. M.L. 1690.

Sign. R I-1 /Stara sign. B b 9/

2. JOHANNES de SANCTO GEMINIANO. De exemplis et similitudinibus rerum. Venetiis, Johannes et Gregorius de Gregoriis, 12. VII 1499. 4° Got.
H * 7547, BMC V 351, Ind. gen. 5357, Goff J-431 (Stillwell J 388), Bad. 627 (nema *ovaj* primjerak)

Defektan primjerak, na početku nedostaju 162 lista, straga listovi 388-396. Na listu 188 bilješka: *Fr. Matthias Jantolowich fuit Crapinae 1654, qui non vivit amplius*; na listu 320: *Fr. Franciscus Cziboczy fuit Crapinae anno Domini 1668 de familia*. Manji broj glosa i potcrtavanja uz tekst. Noviji uvez.

Sign. R I-3 /Stara sign. A f 32/

3. THOMAS AQUINAS. Quaestiones de duodecim quodlibet.
Ulmae, Johannes Zeiner, 1475. 2° Got.

HC * 1403, BMC II 524, Pell 1007, Ind. gen. 9564, Goff T-185 (Stillwell T 164), Bad. Ø

Na prvom listu knjižnog bloka zapis: *Patris Cherubini Pehm Venetiis allatus*. Rijetke rubne bilješke uz tekst. Uvez 17. st.: kartonske korice, presvlaka smeđa koža, obrez „poprskan“.

Sign. R I-2 /Stara sign. B b 26/

X NAŠICE

Glavni povjesničar Provincije sv. Ćirila i Metoda o. Paškal Cvekan nagada da su franjevci već potkraj 13. stoljeća došli u Našice. Godine 1321. u našičkom se samostanu održava kapitul Ugarske provincije što je jedan od dokaza da je on u to doba svakako bio uglednija samostanska kuća. O samom djelovanju našičkih franjevaca u predtursko doba nije se, međutim, sačuvalo nikakvih pisanih spomenika. Zna se da je godine 1532. pred upadom Turaka samostan bio napušten. Čini se da su se redovnici ipak zadržali među svojim narodom skrivajući se pred nesmiljenim osvajačima. Pod turskom vlašću u Slavoniji bosanski franjevci počinju prelaziti u većoj mjeri u Slavoniju i postepeno tamo osnivaju svoje samostane /Đakovo, Velika/, a 1620. oni obnavljaju i našički samostan. Taj samostan, uz Veliku, postaje sada jedan od važnih duhovnih središta kraja unatoč šikaniranju i kinjenja koje doživljuje od turskih vlasti. Značajno je da u 16. stoljeću u samostanu postoji privatna škola, koju ponekad polazi i do 50 učenika. Tako je dočekan veliki rat za oslobođenje /1684-1699/ potkraj kojega su samostan i crkva teško stradali.

Obnova života počinje kad su se Našice oslobodile od Turčina. Samostan sada razvija intenzivnu pastoralnu službu u prostranoj našičkoj župi, a nastavljen je rad i na narodnom prosvjećivanju. Od godine 1725. otvara se u samostanu provincijski filozofski pa teološki studij koji traje sve do 1783. kad je Josip II ukinuo redovničke i biskupijske teologije. Taj će studij, međutim, nastaviti radom i u prvim decenijama 19. stoljeća /do 1830/. Kao posljedica spomenutog bavljenja školstvom te boravka većeg broja učene braće, u samostanu se formirala vrlo vrijedna knjižnica koja se sačuvala sve do danas. Jedan od najzaslužnijih dobavljača knjiga u 18. stoljeću bio je zaslužni našički gvardijan i pisac o. Antun Bačić. Među ostalim vrijednim djelima u toj se knjižnici čuva i 10 inkunabula. Našička samostanska knjižnica dobila je u novije vrijeme vrlo lijepe prostorije, a u toku je i moderna katalogizacija cijele knjižnice.

1. ANTONIUS de BITONTO. Sermones quadragesimales de vitiis.

Venetiis, Johannes Hamman pro Nicolao de Frankfordia, XVI Kal. Mart. /14. II/ 1499. 8° Got.

H * 3223, BMC V 428, GW 2216, Goff A-896, Bad. Ø

Na početnom listu zapis: *Fr. Antonius Bachich pro conventu s. Antonii Nassiczarum 1748*. Prevezano 1983. u AH Zagreb.

Sign. R I-2

2. ANTONIUS FLORENTINUS. Confessionale: Defecerunt scrutantes scrutinio... (Add.) Titulus de restitutionibus.
Venetiis, Johannes de Colonia et Johannes Manthen, 1474. 4° Got.
H * 1177, BMC V 225, GW 2104, Ind. gen. 626, Goff A-798, Bad. 67
(nema registriran *ovaj* primjerak)

Inicijali crvene i modre lombarde; uz „Incipit” veći inicijal /D/ ukrašen povijušama. Ima nešto rubnih bilježaka uz tekst od ruke rubrikatora. Prevezano 1983. u AH u Zagrebu, kojom je prilikom odvojen privez Nicolaus de Ausmo. Supplementum. Venetiis, 1476.

Sign. R I-3

3. BIBLIA /Latine/. Biblia cum postillis Nicolai de Lyra et expositionibus Guillelmi Britonis... et additionibus Pauli Burgensis replicisque Matthiae Doering.
Venetiis, Franciscus Renner de Hailbronn, I/(s.d.), II/(s.d.), 2° Got.
HC * 3165, BMC V 197, GW 4287, Ind. gen. 1685, Goff B-612, Bad. 207
(nema registriran *ovaj* primjerak)

Nedostaje P. III/1482-1483. U oba dijela arapska folijacija unesena rukom. U P.I. zapisi: *Ad usum fr. Bernardini Balich Paduae die 17 Junii 1...* pa *Conventus s. Antonii Paduani Nasiczensis*, slično i u P.II na listu A. Uvez: kartonske korice presvučene šarenim papirom, na hrptu natpis: *F. Nicolai de Lyra Tom. I, II.*

Sign. R I-6

4. BIBLIA /Latine/. Biblia cum glossa ordinaria Walafridi Strabonis aliorumque et cum postillis Nicolai de Lyra expositionibusque Guillelmi Britonis...
Venetiis, Paganinus de Paganinis, 18. IV 1495. 2° Got.
HC * 3174, BMC V 458, GW 4283, Goff B-608, Bad. 212 (nema registriran *ovaj* primjerak)

Nedostaje Biblia Veteris Testamenti /počinje listom 1013!/. Obilje glosa uz tekst evanđelja. Na slobodnom listu podstave prednje korice zapis: *Ad usum fratris Bernardini Balich a Superiori Varba. Datum Paduae die 25. Januarii 1750;* na listu uu₁ /1013/: *Ad usum fr. Bernardini Balich Patavii die 17. Junii a. 1749; dedit conventui s. Ant. Nassiczarum,* a ispod toga još stariji zapis: *Ad usum sancti Francisci Padue.* Noviji uvez: kartonske korice, presvlaka šareni papir, na hrptu natpis: *F. Nicolai de Lyra Tom. III.*

Sign. R I-7

5. BIBLIA /Latine/. Biblia (cum tabulis Gabriel Bruni).
Basileae, Johannes Frobenius, VI Kal. Nov. /27. X/ 1495. 8° Got.
H * 3118, BMC III 791, GW 4275, Ind. gen. 1678, Goff B-598, Bad. 200
(nema registriran *ovaj* primjerak)

Sprijeđa nedostaje list a₂, straga AA₈. Inicijali crvene ili modre lombarde. Na listu a₄ stariji zapis: *S. Antonii Nassiczarum.* Na kraju dodan rukopis: *Registrum super totam Bibliam quo ordine profetie et epistole ac evengelia peraguntur... /pisale dvije različite ruke/. Prevezano 1983. u AH u Zagrebu.*

Sign. R I-1

6. HIERONYMUS, S. Commentaria in Bibliam (Ed. Bernardinus Gadolus). I–II. Venetiis, Johannes et Gregorius de Gregoriis, de Forlivio, I/1497; II/25. VIII 1498. 2° Got.

H * 8581, BMC V 350, Ind. gen. 4729, Goff H–160, Bad. 541

U T. I na listu A zapis: *Fr. Antonius Bachich pro conventu s. Antonii Nassiczarum 1749*, isto u T.II na listu 2:1748.

Restaurirano 1983. u AH u Zagrebu.

Sign. R I–8

7. LEONARDUS de UTINO. Sermones quadragesimales de legibus dicti.

Ulmae, Johannes Zainer, VII Id. Mart. (9. III) 1478. 2° Got.

HC * 16119, BMC II 525, Goff L–146, Bad. Ø

Počinje s Tabula list „Moniales omnes...”, a završava s listom: 45 Sermo de comunione. Inicijali crvene ili modre lombarde, na početku svakog „Sermo” veći inicijal bogato ukrašen. Uz Sermo 34 zapis: *Frater Gregorius Bleiss legit librum istum*. Prevezano

1 1983. u AH u Zagrebu.

Sign. R I–9

8. NICOLAUS de AUSMO. Supplementum summae Pisanellae et Consilia Alexandri de Nevo contra Judaeos foenerantes.

Venetiis, Franciscus Renner de Hailbronn et Nicolaus de Frankfordia, 1476. 2° Got.

HC * 2155, BMC V 193, Ind. gen. 6872, Goff N–67, Bad. 774 (nema registriran *ovaj* primjerak)

Nedostaje cijeli tekst „Supplementuma” /333 l/. Inicijali pune crvene lombarde. Na stražnjem knjigoveškom listu zapisano: *Pertinet ad locum sancti Francisci Paduae*. Prilikom restauracije knjige god. 1983. ovaj je dio inkunabule odvojen od djela Antonius Florentinus Confessionale Venetiis, 1474 uz koje je bio privezan.

Sign. R I–4

9. OCKAM, Guilielmus. Quaestiones et decisiones in IV libros Sententiarum. (Augustinus de Ratisbona, ed.)

Lugduni, Johannes Trechsel, /9/–10. XI 1495. 2° Got.

HC * 11942, BMC VIII 297, Ind. gen. 6956, Goff O–15, Bad. 517 (nema registriran *ovaj* primjerak)

Počinje listom I₃ /Tabula quaestionum/, a završava listom AA₈ /centilogium theologicum/. Na listu a zapis: *Fr. Lucas a Petra Sancta, prov. Thusciae, praefectus et in conventu sancti Hieronymi phil. et theologiae lector generalis 1623*. Obilje marginalija pri kraju knjige. Prevezano 1983. u AH u Zagrebu.

Sign. R I–5

10. THOMAS AQUINAS. Catena aurea super quattuor evangelistas.

Romae, Conradus Sweinheym et Arnoldus Pannartz, I/1470, II/7. XII 1470.

2° Rom.

HC * 1330, BMC IV 12, Goff T-225, Bad. Ø

U oba sveska na prvom listu zapis: *Fr. Antonius Bachich pro Conventu s. Antonii Nassi-
czarum 1748.* Arapska folijacija rukom unesena. Restaurirano 1983. u AH u Zagrebu.

Sign. R I-10

XI OSIJEK

I dolazak Franjevaca u Osijek povezan je s burnim događajima koji su se zbili potkraj 17. stoljeća – izgonom Turaka iz grada 1687. Prostrani samostan koji su počeli graditi 1719. sve do 1938. biva im oduzet „u vojne svrhe”. Ipak njihova boravišna kuća postaje jedan od glavnih odgojno-obrazovnih centara provincija Bosne Srebrne i Sv. Ivana Kapistrana. Uz filozofsku školu pa generalno učilište II. reda u njoj je otvorena i prva slavonska tiskara /aktivna od 1735–1774./, a od 1779–1885. oni vode i osječku Gimnaziju u kojoj su se odgojile brojne generacije slavonske inteligencije. Knjižnica koja se još danas čuva u samostanu ima preko 10.000 svezaka. Prije II. svjet. rata u njoj su se nalazile dvije inkunabule: 1. Ockam, Guilielmus. *Quaestiones et decisiones in IV libros Sententiarum.* Lugduni, Johannes Trechsel pro Augustino de Ratisbona, 9–10 XI 1491. i 2. Nicolaus de Lyra. *Postilla super totam Bibliam.* Romae, Sweynheym et Pannartz, 26. V 1472. vol. V./, ali se u novije doba nisu više mogle pronaći /sklonjene? zametnute?, propale za vrijeme rata?/.

Usp.: I. Medved. *Bogatstvo knjižnice osječkih franjevaca* /Hrvatski list, 1938, 22. IX/ i *Osječki svjedoci početka knjigotiskarstva u Evropi* /ibid., 1940, 31. XII/

J. Badalić. *Inkunabule u Hrvatskoj.* Zagreb, 1953, br. 517 i 781.

XII SAMOBOR

Osnutak Franjevačkog samostana u Samoboru najuže je povezan s turskim pustošenjima u Pounju, Pokuplju i Lici potkraj 15. i početkom 16. stoljeća. Bježeći pred Turcima Franjevci stižu u Samobor i okolicu već 1525, u Sv. Lenard 1531, no trajno se naseljuju u Samobor tek 1622. /Današnji franjevački samostan dovršen je istom 1721!/ U Samoboru nisu uspjeli dobiti župu, ali se intenzivno bave dušobrižničkim radom, pomažu u školstvu, tu imaju svoj „profesorij”, a povremeno otvaraju i svoj studij filozofije i teologije. U 18. stoljeću vode i posebnu svoju samostansku ljekarnu.

Kao posljedica svih ovih djelatnosti s vremenom se u samostanu stvara manja knjižnica /sa samostanskim Arhivom/. U toj se knjižnici čuva danas i jedna inkunabula.

1. BIBLIA /Latine/. Biblia.

Venetiis, Franciscus Renner de Heilbron et Nicolaus de Frankfordia, 1475.
2° Got.

HC * 3054, BMC V 193, GW 4216, Ind. gen. 1642, Goff B-541, Bad. 189
(nema ovaj primjerak)

Počinje s Deuteronomiumom /c. XVII/, nedostaje kraj Apokalipse /završava s: Interpretationes. Cariathim civitas maris.../. Inicijali crvene ili modre lombarde; rubrikacija. Na stražnjoj korici: *Conventus Remeticensis*, tu su i zabilješke: *fr. Angelus Cramholler... 1733*, *fr. Casimir Cramholler Chydeggfi professus 1731*, te *De brevi leticia. Rara avis in terris...* Izvorni uvez: drvene korice, presvlaka tamnosmeđa koža s metalnim okovima i ostacima kopča.

Sign. R I-1

XIII SLAVONSKA POŽEGA

Prvi pisani spomen grada Požege, središta Požeške kotline /„Vallis aurea”/ datira iz 1227, a već 60-ak godina poslije spominje se franjevački požeški samostan /locus de Posega/. Kroz slijedeća dva stoljeća i u prvoj polovici 16. st. taj samostan pripada Zagrebačkoj kustodiji. Turskim provalama u Slavoniju, pa osvajanjem Požeštine /1532./ i samog grada Požege /1537./, samostan je opljačkan, ali Franjevci ostaju u njemu sve do 1551. kad su, ugroženi od turskih štićenika kalvina, prisiljeni da ga napuste. Na njihovo mjesto dolaze sada franjevci iz Bosne Srebrene, koji su kao turski podanici imali sultanovo dopuštenje za djelovanje unutar turskoga carstva. Usprkos toga samostan je 1583. bio spaljen, a crkva pretvorena u džamiju. Franjevci se najvećim dijelom povlače u nedaleku Veliku ispod Papuka, gdje su od 1575. imali svoj drugi samostan.

Kad je po oslobođenju Požege /1691/ minula opasnost od Turaka, Franjevci se ponovno vraćaju u Požegu, gdje počinju graditi novi samostan. U ovo doba oni upravljaju požeškom župom /do 1753/ i razvijaju veliku kulturnu djelatnost. U samostanu postoji stalno studij filozofije /1712–1783./ koji će nasilno ukinuti car Josip II, kao što će nekoliko godina poslije /1789./ ukinuti i sam samostan. Franjevci su bili prisiljeni ponovno potražiti smještaj u Velikoj, kao u stara turska vremena. Po carevoj smrti, uz velike zagovore, samostan im je bio vraćen /1797./, ali s time da im je sada oduzet velički samostan i predan u vlasništvo kutjevačkoj gospoštiji. Požeški su franjevci uvelike zaslužni za domaće školstvo jer su punih 35 godina /od 1834–1865./ u najtežim danima vodili i upravljali starom mjesnom gimnazijom osnovanom još 1636. godine i uspjeli je sačuvati za kasnija vremena. Isto tako dugi niz godina vodili su i pučku gradsku školu. Nemilo iskušenje doživjeli su 1842. kad je u velikom požeškom požaru dobrim dijelom postradao i njihov samostan.

Po sebi je razumljivo da su svi opisani događaji nužno morali ostaviti traga u životu i djelovanju požeških franjevaca. Neprestana nesigurnost, pljačke, paljenja, seljenja uzrokom su bili da se nije mogao održati kontinuitet na bilo kome području djelovanja i da je propalo mnogo toga što bi bilo i te kako značajno za našu kulturnu baštinu.

Današnja knjižnica Franjevačkog samostana u Požegi manja je nego bi se očekivalo od jednoga ovakvoga važnoga centra. Ona se uglavnom sastoji od ostataka stare požeške i veličke knjižnice uz stanovit broj djela nabavljenih od 2. polovice 19. st. naovamo. Ipak unatoč svim nedaćama u toj samostanskoj knjižnici čuva se danas preko 550 ra-

ritetnih djela stare hrvatske književnosti uz pedesetak takvih starijih djela srpske i petnaestak slovenske književnosti. Tu se nadalje nalazi niz značajnih djela iz raznih struka na stranim jezicima i – last but not least: dvije inkunabule.

1. BIBLIA /Latine/. Biblia cum postillis Nicolai de Lyra et expositionibus Guillelmi Britonis ... et additionibus Pauli Burgensis replicisque Matthiae Doering. P. III. Nurembergae, Antonius Koberger, III/ s. d./ /P. IV Non. IV Dec. /3. XII 1487 !/ 2° Got., cum. figg. HC * 3167, BMC II 431, GW 4289, Ind. gen. 1686, Goff B–614, Bad Ø

Sprijeda dodana dva knjigoveška lista ispisana opširnim bilješkama De haereticis. Inicijali crvene i modre pune lombarde, na listu AA manji modri inicijal /N/ na zlatnoj podlozi, na donjem rubu ukrasna bordura. Rubrikacija. Na poleđini prednje korice zapisi: *Pro loco Valpoensi pertinet*, i precrtano: *Ad Bibliothecam Egenburgensem /Donja Austrija! / pp. Franciscanorum lit. B, num. 120.*

Izvorni uvez: masivne drvene korice i hrbat presvučeni smeđom kožom ukrašenom utisnutim biljnim motivima, ostaci dviju metalnih kopčica. Uvez potpuno rasut. Na prednjoj korici naljepnica s natpisom: 3^a pars Lyrae.

Sign. R I–1

2. BUSTI, Bernardinus de. Rosarium sermonum /cum add. Illuminati Novariensis et Samuelis Cassinensis/. Venetiis, Georgius Arrivabenus, I/Prid. Kal. Jun. /31. V/ 1498, II/ XVII Kal. Sept. /16. VIII/ 1498. 4° Got. et Rom. H * 4163, BMC V 387, GW 5807, Ind. gen. 2285, Goff B–1336, Bad. 278 /nema registriran ovaj primjerak/

Sprijeda nedostaju: <2,3>⁸, 4₆₋₈. Na listu <4> u P. I, i na „nasl.“ listu P. II zapisi: *Ex libris conventus Possegensis Sancti Spiritus* te kraća bilješka o autoru djela. Uvez: kartonske korice, presvlaka bijela glatka koža, na hrptu natpis: *Conciones r.p. Bernardini de Bustis Pars Prima et sec.*

Sign. R I–2

XIV SLAVONSKI BROD

Slavonski Brod počeo se u većoj mjeri razvijati tek od vremena turske vladavine /1536–1691/ zahvaljujući svome strateškom položaju i važnom prijelazu preko Save u Bosnu. Domaće stanovništvo je u doba Turaka najvećim dijelom prešlo na muhamedovsku vjeru. Od 80-tih godina 16. stoljeća pastorizaciju ostataka katoličkog stanovništva u Brodu i okolici preuzimaju iz novoosnovanog samostana u Velikoj franjevcici, pa se od tog doba češće spominje njihovo prisustvo u mjestu. Kratko vrijeme nakon oslobođenja Broda gradi se prvi /drveni/ franjevački samostan uz Savu /1694/ namjesto kog će 1727. započeti izgradnja novoga zidanog samostana. U 18. stoljeću

brodski franjevci razvijaju veliku dušobrižničku i kulturno-prosvjetnu djelatnost. Oni su upravitelji brodske župe, vrše službu vojnih kapelana u tvrđavi, poučavaju u pučkoj školi i gimnaziji, a kroz 65 godina održavaju u samostanu visoku filozofsku školu. Godine 1787. Josip II. ukida samostan u Brodu i franjevci se u nj vraćaju tek 1806.

Franjevački samostan u Brodu posjeduje danas lijepu zbirku knjiga /preko 11.000 svezaka/, među njima velik broj starih i rijetkih djela domaćih pisaca, niz značajnih djela iz 16. i kasnijih stoljeća te dvije inkunabule, dva izdanja Biblije.

1. BIBLIA /Latine/. Biblia.

/Basileae, Johannes Amerbach, 1492/1494./ 4° Got.
HC 3047, BMC III 695, GW 4270, Ind. gen. 14210, Bad Ø

Veoma defektan primjerak, sačuvano samo 297 l.
Inicijali izrađeni crvenom bojom.

Sign. R I-2

2. BIBLIA /Latine/. Biblia cum glossa ordinaria Walafridi Strabonis aliorumque et cum postillis Nicolai de Lyra expositionibusque Guillelmi Britonis. Venetiis, Paganinus de Paganinis, 18. IV 1495. 2° Got.
HC+3174, BMC V 458, GW 4283, Ind. gen. 1691, Goff B-608, Bad. 212.

Prazna mjesta za inicijale s tiskanim reprezentantima.

Sign. R I-1

XV SUBOTICA

Ono što su opisani franjevački samostani u Slavoniji i drugim krajevima, koji su bili pod turskom vlasti, značili u svojim sredinama, to je Franjevački samostan u Subotici bio za ravničarski kraj Bačke između Dunava i Tise: dugi niz godina jedini oslonac i utočište domaćem svijetu, njegovo vjersko i kulturno središte. U grad Suboticu su franjevci došli 1695. godine zajedno s većom skupinom „dalmatinskog” naroda. Tu od 1717. imaju svoju rezidenciju, a od 1759. pravi samostan. Taj je samostan sve do 1923. pripadao Salvatorijanskoj provinciji u Mađarskoj i tada je ušao u sklop Ćirilometodske Hrv. franj. provincije. Od prvog početka franjevci su živo djelovali među svojom pastvom radeći na njezinu vjerskom i kulturnom uzdizanju. Neocjenjive su njihove zasluge za hrvatsko katoličko stanovništvo ovih krajeva, zvano Bunjevcima, ali i za ostale vjernike bez obzira na jezik i etničku pripadnost.

Grad Subotica zahvaljuje franjevcima ustanovljenje prve Gramaričke škole /1747/ koja je 1793. prerasla u petorazrednu Gimnaziju, na kojoj će također djelovati franjevci kao njezini upravitelji i profesori sve do 1861. Tijekom 18. i 19. stoljeća oni u više navrata održavaju u samostanu svoju visoku školu /studije filozofije i teologije/, za potrebe naroda bave se pisanjem nabožnih i poučnih knjiga.

Kao posljedica ove radljivosti u subotičkom Franjevačkom samostanu sabralo se brojno kulturno-povijesno blago, koje bjelodano govori o najužoj povezanosti ovog središta sa svojim narodom. Uz razne umjetnine tu se nalazi i sadržajno veoma zanimljiva knjižnica, koja broji oko 8000 svezaka. Među starijim djelima nađena je u toj knjižnici i jedna rijetka inkunabula.

1. LEGENDAE. Legendae sanctorum regni Hungariae in Lombardica historia non contentae.

Venetiis, /Johannes Hamann/, pro Johanne Paep, Id. Jan. /13. I/ 1498. 4° Got.

HC 9998, Szabó. Régi magy. könyvtár 45, Cat. inc. Hungariae 2045, BMC Ø, Ind. gen. Ø, Goff Ø, Bad. Ø

Manji broj rubnih bilježaka uz tekst. Na listu 31v: *Est Valentini J. Orsini // 1676 dominica 50*; /od druge ruke:/ *In festo Ascensionis Domini*. Na listu 32 r: *Mirabilis Deus in sanctis suis...*, verso: brojne zabilješke od raznih ruku, među ostalim: *In sui memoriam Sigismundus Sarmasaghi scribebat in Zakmar X die Augusti MDCIII*. Raznih bilježaka ima i na koricama i prvom listu priveza.

Odsprijeda privezano: *Jacobus de Voragine. Legendae sanctorum. Venetiis, Nicolaus de Franckfordia, 20. Sept. 1512.*

Sign. /Pohranjeno u Trezoru Provincije u Zagrebu/

Bilješka

U knjizi: *Ante Sekulić. Tragom franjevačkog ljetopisa u Subotici. Split, 1978* na str. 80 navodi se da se u subotičkom samostanskom rukopisu „*Proto collum religiosae domus Szabatkiensis fratrum minorum Provinciae Hungariae sancti Salvatoris ab anno 1692*” /na str. 52–58/ nalazi stari katalog knjiga samostanske knjižnice i da je u njemu, pod oznakom B–4 zabilježeno ovo djelo: „*Pelbartus a Themeswar. Sermones. Pomerium sermonum de tempore, de sanctis. Pars hiemalis. Lugduni, Joh. Cley, 1498*”.

Godine 1987. prigodom pregleda samostanske knjižnice nađen je jedan primjerak Pelbartusovih *Sermones*, ali bez oznake godine izdanja. Po svemu se čini da to djelo nije inkunabula, nego izdanje „*Hagenoae, Henricus Gran, 1502*”. Gore citirani primjerak iz Kataloga, nije pronađen. Vjerojatno se radi o nekoj pogresnoj identifikaciji.

XVI TRSAT

Trsatska strmina iznad Rječine bila je naseljena, čini se, još u prehistorijsko vrijeme /japodska gradina/. Zbog svoga posebnog položaja imala je u starom i srednjem vijeku burnu povijest. Od 13–17. stoljeća bila je uglavnom u posjedu hrvatske vlastele Frankopana. U njihovo doba spominje se čudesni prijenos i troipogodišnji boravak Nazaretske kućice na Ravnici nedaleko trsatskog kaštela /1291–1294/. Godine 1453. jedan od članova Frankopana, knez Martin, dovede na Trsat franjevce iz Bosanske vikarije i tu im sagradi samostan povjeravajući im da budu čuvari Svetišta Nazaretske kućice. Od toga doba do danas franjevci neprekinuto borave na Trsatu, bave se duhovnom pastvom, a brinu se i za brojne hodočasnike. Godine 1629. samostan je zadesio strahovit požar u kome je, među ostalim, stradala stara vrijedna knjižnica i bogati

arhiv. Spaljeni samostan je nakon toga popravljen i dodana su mu dva krila. Nakon te obnove trsatski je samostan gotovo stalno provincijska kuća u kojoj se nalazi novicijat, a vrlo često i filozofska ili teološka škola, čak je neko vrijeme i Generalni studij teologije iz Ljubljane bio prenesen na Trsat. Na Trsatu su živjeli i djelovali mnogi istaknuti profesori, pisci i umjetnici kao o. Franjo Glavinić, o. Petar Francetić, o. Klaro Pasconi, slikar fra Serafin Schon i dr. Unatoč raznih peripetija a naročito kobnog požara u 17. st. danas se u Trsatskom samostanu čuva veliko kulturno blago, bogata riznica sa zavjetnim darovima, veliki broj umjetničkih i dokumentarnih slika, vrijedni arhiv i znamenita samostanska knjižnica s preko 10.000 svezaka s brojnim raritetima. Među posljednjima spominjemo značajnu zbirku od 22 inkunabule.

1. AEGIDIUS /Columna/ ROMANUS. In Aristotelis De anima commentum. Venetiis, /Bonetus Locatellus/ pro Octaviano Scoto, 31. I 1496 /1497/. 2° Got. HC * 130, BMC V 497, GW 7203, Goff A-70 (Stillwell A 61), Ind. gen. 3078, Bad. Ø

Rijetke rubne bilješke uz tekst. Na početnom listu priveza razni zapisi: *Al molto magnifico signor, Conventus Tersactensis Divae Virginis Gratiarum, Pro Bibliotheca Conventus Tersactensis Divae Mariae ord. patrum minorum anni 1671. Ludovici Squarcioni, /prectano:/ Conventus Cas. sancti Zenonis?* na slobodnom listu prednje korice a *Casall montis ... fratris Nicolai ordinis ex sancti Augustini P. L.* Uvez s početka 16. st: drvene korice, presvlaka smeđa koža s utisnutim paralelogramima.

Privez: Aegidius /Columna/ Romanus. In libros De physico auditu Aristotelis commentaria. Venetiis, Bonetus Locatellus pro Octaviano Scoto, 1502.

Sign. R I-2°-8 /Stara sign. CL. VII, 1. j/

2. ALBERTUS MAGNUS. Summa de creaturis. P. I-II. Venetiis, Simon de Luere pro Andrea Torresano, I/19. XII 1498; II/16. II 1498/1499/. 2° Got. H * 569, BMC V 574, GW 779, Ind. gen. 238, Goff A-334 (Stillwell A 304), Bad. 21

Na „nasl.“ listu zapis: *Conventus Tersactensis Divae Virginis Gratiarum*, a niže: *Ad usum simplicem patris Joannis a Goritia*. Noviji uvez u kartonske korice, presvlaka modri papir.

Sign. R. I-2°-9 /Stara sign. CL. II, 3. r/

3. ALEXANDER de HALES. Summa universae theologiae. P. I, IV. Papiae, Joannes Antonius de Birretis et Franciscus Girardengus, I/11. VII 1489, IV/23. XII 1489. 4° Got. H * 644, HC 644(I), BMC VII 1004, GW 872, Ind. gen. 288, Goff A-384 (Stillwell A 349), Bad. 31

Inicijali izrađeni rukom, crveni, manje-više iskićeni. Rubrikacija: U P. I. zapis: *Conventus Tersactensis D' Virginis Gratiarum*, a na početku teksta: *Pro Bibliotheca Conventus Tersactensis Divae M. V. Ordinis fratrum minorum de observantia*; slično u P. IV.: *Pro Bibliotheca Conv. Tersact. D. M. Ordinis Fratrum anno 1671. Conventus Tersactensis D. V' Gratiarum*. Izvorni uvez: drvene korice, presvlaka smeđa koža s utisnutim šablonama. Na koricama natpisi: Summa Alxi d' al.

Sign. R I-4°-2 /Stara sign. CL. II, 7. n/

4. ANGELUS de CLAVASIO. Summa angelica de casibus conscientiae (cum add. Hieronymi Tornieli).

Clavasio, Jacobus Suigo, de Suigo, III Id. Mai /15. V/ 1486. 4° Got.

HC 5382, BMC VII 1111, GW 1923, Ind. gen. 559, Goff A-713 (Stillwell A 626), Bad. 54

Defektno, sprijeda nedostaje osam, straga pet listova. Inicijali crvene ili modre lombarde. Na prvom listu zapis: *Conventus Tersactensis D. V. Gratiarum*, a na listu 3: *Ego Stephanus Pribinovich possessor huius libri, datum Segniae die 26 May 1659 qui cessit anno 1663 die 4 Julii mihi infrascripto fratri L. V.* Obilje marginalnih bilježaka uz tekst, a na listu I dodane Tabele consaguinitatis. Noviji uvez, korice od ljepenke presvučene papirom.

Sign. R I-4°-1 /Stara sign. Cl. V, 5. k/

5. ANTIPHONARIUM. Antiphonarium Romanum (Franciscus de Brugis, ed.)

Venetiis, Johannes Emericus de Spira pro Luca Antonio Junta. (cca 1499/1500.) 2° Got. cum notis

BMC V 542, GW 2061, Goff A-774, Bad. Ø

Nedostaju listovi XII, XIII i na kraju 41 list, umetnuta tri knjigoveška lista. Izvorni uvez: drvene korice presvučene bijelom kožom s utisnutim šablonama.

Sign. R I-2°-13 /Stara sign. Cl. XV, 1, j/

6. ANTONIUS FLORENTINUS. Confessionale Defecerunt scrutantes scrutinio. /Add.:/ Titulus de restitutionibus.

/Venetiis/, Bartholomaeus Cremonensis, /non post/ VII/1473. 2° Rom.

H * 1175-1176, BMC V 208, GW 2103, Ind. gen. 625, Goff A-797 (Stillwell A 705), Bad. 66

Na prvom listu zapis: *Conventus Segniensis*; na stražnjoj korici: 1634' Na kraju knjižnog bloka zapisani stihovi:

*Aere quot volucres insunt, quot lithore conchae
Annos tot suppreco tot totidemque vale.
Munera non cernas, sed respice munera dantis
A nobis autem sicut amaris, ama.*

Ispod toga od druge ruke /?/: *Millesimo 1643*. Rijetke marginalne bilješke. Uvez: drvene korice bez presvlake, metalne kopče.

Sign. R I-2°-2 /Stara sign. Cl. V, 1. c/

7. BIBLIA /Latine/. Biblia, cum postillis Nicolai de Lyra et expositionibus Guillelmi Britonis in omnes prologos s. Hieronymi et additionibus Pauli Burgensis replicisque Matthiae Doering. P. III. Venetiis, Franciscus Renner de Heilbronn, 1482 (1483). 2° Got.

HC+3165, BMC V 197, GW 4287, Ind. gen. 1685, Goff B-612 (Stillwell B 546), Bad. Ø

Defektno, nedostaju listovi: F 38,39₁₋₃, 315-434, 448-460. Uvez 16. st: drvene korice, presvlaka smeđa koža s utisnutim koncentričnim paralelogramima, središnji ornament većeg oblika; tragovi dviju kopča.

Sign. R I-2⁰-4 /Stara sign. Cl. I, 9. i/

8. BIBLIA /Latine/. Biblia cum glossa ordinaria Walafri Strabonis aliorumque et interlineari Anselmi Laudunensis et cum postillis Nicolai de Lyra... Venetiis. Paganinus de Paganinis, 18. IV 1495. 2⁰ Got.
HC * 3174, BMC V 458, GW 4283, Ind. gen. 1691, Goff B-608 (Stillwell B 542), Bad. Ø

Tri dijela uvezana u dva sveska /T. I, II/, sadrže listove: c₂-470, 471-479; 448-666, 667-1002, sve ostalo nedostaje. U sv. I dodano 7, a u II 1 prazan knjigoveški list. U oba sveska na početku zapis: *Conventus Tersactensis BVM Gratiarum* odn. *Conv/entus/ Tersactensis*. Uvez: drvene korice, u sv. I presvlaka smeđa, u II bijela koža, ostaci kožnatih kopča.

Sign. R I-2⁰-10 /Stara sign. Cl. I, 2 š./

9. CATHARINA SENENSIS, S. Liber divinae doctrinae /Latine/. /Tr. Raimundus de Vineis/. Brixiae, Bernardinus de Misintis, 15. IV 1496. 8⁰ Got.
HC+4693, BMC VII 990, GW 6226, Ind. gen. 2595, Goff C-285 (Stillwell C 255), Bad. Ø

Na početku zapis: *Conventus Tersactensis*, na listu z₅: *Domini Hippolyti a Paulis Rhodigiria 1570*. Korice od meke bijele kože bez ukrasa. Na hrptu natpis: *D. Catharine de Senis*.

Sign. R I-8⁰-1 /Stara sign. Cl. XVIII, 7o. b/

10. CONRADUS de ALEMANNIA. Concordantiae bibliorum. /Sebastianus Brant, ed./ P.I. Basileae, Johannes Frobenius et Johannes Petri, I/ Non. Sept. /5. IX/ 1496. 2⁰ Got.
H * 5633, BMC III 791, GW 7422, Ind. gen. 3169, Goff C-853 (Stillwell C 769), Bad. 371

Na „nasl.“ listu zapisi: jedan nečitljiv, ispod toga precrtano: *Ad usum fratris Petri Francetich a Flumine inscriptus Bibliothecae Tersactensi i: usurpat, non est suum-deleatur. Sunt ad usum fratris Archangeli Veg/len/sis ord...Conventus Tersactensis A-B*; na listu a₂: *Conventus Tersactensis Divae Virginis Gratiarum*. Korice od ljepenke presvučene bijelom glatkom kožom.

Sign. R I-2⁰-1 /Stara sign. Cl. I, 11. i/

11. DUNS SCOTUS, Johannes. Quaestiones super quatuor libris Sententiarum... abbreviatæ et ordinatæ per Johannem de Colonia. /Venetiis/, Vendelinus de Spira, /ca 1476/. 4⁰ Rom.

H * 6454, BMC V 248, GW 9092, Ind. gen. 5255, Goff D-384, Bad. Ø

Srijeda nedostaje pet nesigniranih listova i list a₁, straga list /qq₆/. Na slobodnom l. prednje korice ekslibris Petra Francetića, na prvom listu bloka zapis: *Conventus Tersactensis D. Virginis Gratiarum*. Manji broj marginalnih bilježaka uz tekst. Noviji uvez /kartonske korice/.

Sign. R I-4⁰-5 /Stara sign. Cl. VIII, 10. e/

12. EVANGELISTARIUM /Croatice/. Evangelia et epistolae cum prefationibus et benedictionibus in lingua Illyrica. Emendata et diligenter correcta per fratrem Bernardinum Spalatensem.

Venetiis, Damianus de Gorgonzola Mediolanensis, 12. III 1495. 4⁰ Got. Tisak crno-crveno.

Bad. 438, Bošnjak, Slav. inkunab. str. 163

Defektan primjerak, srijeda nedostaje 65 listova, popunjeno s tri prazna knjigoveška lista na kojima su bilješke: *Liber rarissimus apprime custodiendus, vide proemium libri Lekcionarij Bernardina Spljecanina*, prijevod naslova na hrv. j. i popis nekih naslova Na Trsatu koncem 1857. godine po I. te zapisi: *Bibliotheca Conventus Tersactensis Divae Virginis Gratiarum* i R.C. te stari pečat Trsatskog samostana. Restauriran u novije doba: kartonske korice, presvlaka smeđa koža.

Sign. R I-8⁰-1 /Stara sign. Cl. I, 105/ Pohranjen u trezoru Provincije u Zagrebu/.

13. FERRARIIS, Johannes Petrus de. Practica nova iudicialis.

Venetiis, Jacobinus Suigus, 20. III 1487. 4⁰ Got.

HC * 6992, Madsen 1568, Ind. gen. 3834, Goff F-114 (Stillwell F 103), Bad. 443

Na prvom listu verso zapis: *Pro Bibliotheca conventus Tersactensis Divae Matris ordinis minorum fratrum de obed. anno 1641. Liber presbyteri Bernardini Stecheni*. Manji broj marginalija uz tekst. Korice od kože ispisane goticom /neki hagiografski tekst/, presvlaka platno.

Sign. R I-4⁰-3 /Stara sign. Cl. VI, 5 c/

14. GRADUALE. Graduale Romanum (Ed. Franciscus de Brugis). /P. I-II/.

Venetiis, Johannes Emericus de Spira pro Luca Antonio de Junta, 28. IX 1499; 14. I 1499; 1. III 1500. 2⁰ Got., ilustr. cum notis.

HC(+Add.) 7844, BMC V 541, Ind. gen. 4357, Goff G-332 (Stillwell G 301), Bad. 480 (nema ovaj primjerak)

U P. I list LXXIII ponovljen, nedostaju LXXXIII, LXXXIII, CXLV, završava se s listom CCXVII, P. II sadrži listove CCXIX-CCCLXXXI, dodana mu tri lista pisana rukom; list CCCXLI ojačan pergamenom pisanom glagoljicom. Uvezano u drvene korice, presvlaka bijela koža s utisnutim šablonama i okovima, te kožnatim kopčama.

Sign. R I-2⁰-12 /Stara sign. Cl. XV, 3. j/

15. GREGORIUS IX, papa. Decretales (Ed. Petrus Albinianus Trecius).
 Venetiis, Johannes de Colonia et Johannes Manthen, Pridie Cal. Apr. /31. III/
 1479. 2° Got.
 H 8008, BMC V 134, Ind. gen. 4455, Bad. 504 (nema ovaj primjerak)
- Nedostaju listovi a₁₋₄, gg₆₋₁₀. Inicijali crveni ili modri, a na početku „knjiga” ljubičasti na zlatnoj podlozi, ukrašeni. Rubrikacija. Na prvom sačuvanom listu zapis: *Conventus Tersactensis D. Virginis Gratiarum*. Uvez: ljepenka presvučena smeđom glatkom kožom.
 Sign. R I-2°-11 /Stara sign. Cl. VI, 2. r/
16. GREGORIUS IX, papa. Decretales.
 Venetiis, Thomas de Blavis, de Alexandria, 15. XII 1489. 4° Got.
 H * 8027, BMC V 319, Ind. gen. 4468, Goff G-465 (Stillwell G 424), Bad. 509
- Veći inicijali modre lombarde unesene rukom. Na početku nedostaje list a₁. Ima manji broj marginalija uz tekst; na zadnjem listu slabo čitljiva bilješka na lat. j. Uvez: kartonske korice, presvlaka smeđa koža, obrez crveno bojadisan.
 Sign. R I-4°-4 /Stara sign. CL. VI, 1.1/
17. PELBARTUS de THEMESWAR. Sermones Pomerii de sanctis.
 /Augustae Vindelicorum, Johannes Otmar, non ante 1502./ 2° Got.
 H * 12553, Oates 1355, Ind. gen. Ø, Goff P-253 (Stillwell P 220), Bad. Ø
- Djelomična rubrikacija. Na slobodnom l. podstave prednje korice bilješka o piscu i djelu; na početku teksta zapis: *Conventus Tersactensis D. Virginis Gratiarum pro Bibliotheca Conventus Tersactensis D.M. Gratiarum anno 1641*. Na listu aa i na početku Tabulae dva popisa propovijedi Monasterii Tersactensis. Malo rubnih bilježaka uz tekst. Kasniji uvez: drvene korice presvučene glatkom smeđom kožom s linijama uz rubove.
 Sign. R I-2°-5 /Stara sign. Cl. XIX, 5. j/
18. PETRUS LOMBARDUS. Sententiarum libri IV cum conclusionibus Henrici Gorichen et problematibus s. Thomae articulisque Parisiensibus.
 Venetiis, /Bonetus Locatellus/ pro Octaviano Scoto, XVII Kal. Jan. /16. XII/ 1489. 2° Got.
 HC 10200, BMC V 437, Oates 1953, Ind. gen. 7641, Goff P-493 (Stillwell P 449), Bad. 883
- Završava listom ff₁₀. Djelomična rubrikacija. Na prvom listu zapisi: *Si queris huius libri cognoscere dominum, interius quod patet ipse legas - Conventus Tersactensis Divae Virginis Gratiarum. - Petri Lombardi. Precrtano: Iste liber est ... De Basilio B. - Ad simplicem usum Fratris Joannis Capella. - Patris Mathei Martinoni alumni Atestini in utraque lege. - Ispod kolofona: Iste liber est ... de Brixia*. Uvez: kartonske korice presvučene pergamenom ispisanom goticom /fragmenti misala/
 Sign. R I-2°-7 /Stara sign. Cl. II, 6. i/

19. SAVONAROLA, Hieronymus. Expositio vel meditatio in psalmum XXX In te Domine speravi.

/Venetiis, Sine typ. n. = Typ. Savonarolae „Expositio super psalmum L. Venetiis, s. d., s. d./ 8° Got.

Ind. gen. 8718, Bad. Ø

Samo listovi A₁₋₇, ostalo nedostaje.

Sign. R I-8°-2 Privez 2 /Stara sign. Cl. V, 10/

20. SAVONAROLA, Hieronymus. Expositio super psalmo L /Miserere mei Deus/, dum erat in vinculis.

/Venetiis, Sine typ. n., s.d./ 8° Got.

BMC V 593, Ind. gen. 8732, Bad. Ø

Na nasl. 1. prednjeg priveza zapis od dvije ruke: *Conventus Tersactensis Divae Virginis Gratiarum* te stari pečat samostana, Noviji uvez: kartonske korice, presvlaka platno.

Privezi: 1/ /Odsrijeda/ Antonius Florentinus. Confessorum refugium atque naufragantium portus. Venetiis, Per Petrum Bergomensem de Quarengiis, 1505.

2/ /Odstraga/ Savonarola, Hieronymus. Expositio vel Meditatio in psalmum XXX In te Domine speravi. /Venetiis, S. typ. n. et a./

Sign. R I-8°-2 Privez 1 /Stara sign. Cl. V, 10/

21. SPIERA, Ambrosius de. Quadragesimale de floribus sapientiae. (Ed. Marcus Venetus).

Venetiis, Bonetus Locatellus pro Octaviano Scoto, 10. Kal. Mart. /20. II/, 1488/1489. 2° Got.

HC * 922, BMC V 436, Ind. gen. 9132, Goff S-681 (Stillwell S 607), Bad. Ø

Dodano šest praznih knjigoveških listova, na zadnjemu zapis: *Ad simplicem usum fratris Joannis Capella*. Na listu A: *Conventus Tersactensis Divae Virginis Gratiarum*. Rijetke marginalije uz tekst. Korice od komada teleće kože, bez podstave.

Sign. R I-2°-3 /Stara sign. Cl. XIX, 35. c/

22. THOMAS AQUINAS. Summa theologiae. (Ed. Franciscus de Nerito). Pars prima. /Patavii/, Albertus de Stendal, 5. X 1473. 2° Got.

H * 1440, BMC VII 911; Ind. gen. 9572, Goff T-197 (Stillwell T 176), Bad. 1046

Jednostavni crveni inicijali izrađeni rukom. Na prvom listu višebojni inicijal Q /„accipies”/ uz to rubna bordura; na donjem rubu lovor-vijenac s targom i zastavom u crvenoj boji te zapis: *fratris Petri Francetich a Flumine O.M. inscriptus Bibliothecae Tersactensi* i neki nevješto izrađen grb /Francetića?/. Na prednjoj korici ekslibris P. Francetića. Djelomična rubrikacija. Malo marginalnih bilježaka uz tekst. Uvez: drvene korice u novije doba presvučene ružičastim platnom.

Sign. R I-2°-6 /Stara sign. Cl. II, 8 i/

XVII VARAŽDIN

Franjevci su prisutni u Varaždinu od polovice 13. stoljeća. (Prema historičaru P. Cvekanu došli su negdje između 1239. i 1270.). Najprije su se nastanili uz staru crkvu sv. Ivana Krstitelja, a poslije sagradili sebi manji samostan. Taj je samostan godine 1582. izgorio u velikom varaždinskom požaru. Kako se više nije dao obnoviti, sagrađen je do 1634. novi, današnji samostan.

Aktivnost varaždinskih franjevaca tijekom stoljeća odvijala se na istim poljima kao i onih franjevaca iz drugih samostana ove Provincije: dušobrižništvo, pučka prosvjeta, školstvo, zdravstvo. Oni djeluju u pastoralnom radu osnivajući samostalno pobožne bratovštine, vršeći službu vojnih kapelana ili pomažući drugim svećenicima, učitelji su u pučkoj školi kao i u poznatoj staroj mjesnoj gimnaziji /od 1835–1853. čak sami vode tu javnu školu/ a od 1925–1945. održavaju svoju vlastitu gimnaziju. U starije doba, od 1656. pa do ukinuća redovničkih škola za vrijeme Josipa II. 1783, u samostanu je stalno postojala visoka škola za filozofiju i teologiju, na kojoj su predavali mnogi istaknuti profesori i stručnjaci. Još i danas se u samostanskom arhivu čuva lijep broj rukopisa njihovih predavanja.

U tom samostanu preko dva i pol stoljeća sve do 1931. postojala je posebna bolnica, pa ljekarna koje su vodili osposobljeni ranarnici i apotekari. U njima se do potrebe pomagalo i građanima.

U Varaždinskom samostanu čuva se danas jedna od najvećih knjižnica u Provinciji, s velikim brojem starih i rijetkih domaćih i stranih knjiga. Temeljitim pregledom fondova ove knjižnice /1986./ utvrđeno je da ona posjeduje i 38 inkunabula.

1. ANTONIUS de BITONTO. Expositiones evangeliorum dominicalium.

Venetiis, Johannes Hamman pro Nicolao de Frankfordia, XVIII. Kal. Sept. /15. VIII/ 1496. 8° Got.

HC 3222, BMC V 427, GW 2209, Ind. gen. 718, Goff A–889, Bad. Ø

Sign. R I–3 Privez 1

2. ANTONIUS de BITONTO. Sermones dominicales per totum annum (Ed. Philippus de Rhotingo).

Venetiis, Bonetus Locatellus pro Nicolao de Frankfordia, 15. Kal. Sept. /18. VIII/ 1492. 8° Got.

H * 3217, BMC V 440, GW 2210, Ind. gen. 719, Goff A–890, Bad. 87 (nema registriran ovaj primjerak)

Izvorni uvez: drvene korice i hrbat presvučeni tamnosmeđom kožom, dvije kožnate kopče. Na slobodnom l. podstavi prednje korice zapis: *Con/ven/tus Varasdinensis*. Uvez popustio.

Privezi: 1. Antonius de Bitonto. Expositiones evangeliorum dominicalium. Venetiis, Johannes Hamman pro Nicolao de Frankfordia, 15. VIII 1496. 2. Antonius de Bitonto. Sermones in epistolas dominicales et quadragesimales. Venetiis, Johannes Hamman pro Nicolao de Frankfordia, 17. VI 1496.

Sign. R I–3 /Stara sign. I–139/

3. ANTONIUS de BITONTO. Sermones in Epistolas dominicales et quadragesimales. Venetiis, Johannes Hamman pro Nicolao de Frankfordia, XV Kal. Jul. /17. VI/ 1496. 8° Got.
HC * 3224, GW 2215, Ind. gen. 727, BMC V 427, Ind. gen. 722, Goff A-895, Bad. 88 (nema registriran *ovaj* primjerak)

Sign. R I-3 Privez 2.

4. AUGUSTINUS AURELIUS, S. Sermones. Basileae, Johannes Amerbach, I/s.d., II/1494, III/1494, IV/1494, V/1494, VI/1495, VII/1495. 2° Got.
H * 2008, BMC III 756, GW 2920, Ind. gen. 1030, Goff A-1308, Bad. 133

Dio I najvećim dijelom nedostaje, u II nedostaje list a, u VII nekoliko završnih listova. Uvez izvorni: drvene korice /prednja otpala/, općenito loše očuvano. Obilje rubnih bilježaka uz tekst, na jednom mjestu zapis: *Conventus Remetensis*.

Sign. R I-26 /Stara sign. J-153/

5. BIBLIA /Latine/. Biblia. Venetiis, Franciscus Renner de Heilbronn et Nicolaus de Frankfordia, 1475. 2° Got.
HC+3054, BMC V 193, GW 4216, Ind. gen. 1642, Goff B-541, Bad. 189 (nema *ovaj* primjerak)

Inicijali crvene i modre lombarde, na početnom listu historizirani višebojni inicijal A s dodatnim ukrasom na rubu; obilje marginalija uz tekst; arapska folijacija provedena rukom, djelomično odrezana. Uvez 17/18. st. Na slobodnom l. podstave prednje korice zapis: *Conventus Varasdinensis, spectans ad usum con/ven/tus J...*

Sign. R I-11

6. BIBLIA /Latine/. Biblia. Venetiis, Franciscus Renner de Heilbronn et Nicolaus de Frankfordia, 1476. 2° Got.
HC 3063, BMC V 193, GW 9223, Ind. gen. 1647, Goff B-548, Bad. 190 (nema *ovaj* primjerak)

Srijeda i straga defektan /počinje s XL cap. Genesis, a završava s Interpretationes... Isboeth, vir confusionis/. Inicijali crvene i modre lombarde; brojne glose uz tekst. Uvez 18. st.: kartonske korice i hrbat presvučeni pergamenom pisanom koralnom goticom.

Sign. R I-12 /Stara sign. A-372/

7. BIBLIA /Latine/. Biblia cum postillis Nicolai de Lyra et expositionibus Guillelmi Britonis et additionibus Pauli Burgensis replicisque Matthiae Doering. (I-III). Venetiis, Franciscus Renner de Heilbronn, I-II/s.d., III/1482-1483. 2° Got.
HC * 3165, BMC V 197, GW 4287, Ind. gen. 1685, Goff B-612, Bad. 207 (nema *ovaj* primjerak)

Dio I potpuno nedostaje, od II sačuvan samo Psalterium /svežnjići A–R₇/, u III sprijeda nedostaje 1, a straga 2 lista. Na listu 38⁵ recto zapis: *Anno Domini 1647 die 29 Maii admodum reverendus dominus Matthias Gerdassich, parochus Zaiezdensis, dedit conventui Remeticensi*. Na poledini prednje korice: *Conventus Remeticensis pp. Franciscanorum*. Rijetke bilješke uz tekst s potcrtavanjima. Uvez 18. st., s istaknutim rebrastim hrptom.

Sign. R I–18

8. BIBLIA /Latine/. Biblia.

Basileae, Johannes Froben, 27. VI 1491. 8° Got.

HC * 3107, BMC III 789, GW 4269, Ind. gen. 1674, Goff B–592, Bad. 197 (nema ovaj primjerak)

Rubrikacija djelomično provedena /u prvoj polovici knjige/, obilje marginalija uz tekst; na poledini prednje korice zapisi: *Antonii Zuitinouich 1634 Nov. 8; Stephani Magyar de Farkas In Deo confidi Szent Iliä 25. Martii. 1683*. Na prvom praznom listu razne bilješke i sadržaj Biblije. Prevezano u 16/17. st.: drvene korice presvučene tamnosmeđom kožom, dvije metalne kopče, jedna otpala.

Sign. R I–2 /Stara sign. A–107/

9. BIBLIA /Latine/. Biblia.

/Basileae, Johannes Amerbach/, 1491. 2° Got.

HC * 3108, BMC III 694, GW 4267, Goff B–590, Bad. 198 (nema ovaj primjerak)

Defektno: počinje s listom a₃, a završava s: Uphir – infirmus vel infirmitas. Inicijali crvene lombarde. Uvez 16/17. st. drvene korice i hrbat presvučeni tamnosmeđom kožom s naglašenim rebrastim hrptom i dvije kožnate kopče.

Sign. R I–21 /Stara sign. A–251/

10. BIBLIA /Latine/. Biblia cum glossa ordinaria Walafridi Strabonis aliorumque... et cum postillis Nicolai de Lyra et expositionibus Guillelmi Britonis et additionibus Pauli Burgensis replicisque Mathiae Doering. P. III.

Basileae, Johannes Froben et Johannes Petri, Kal. Dec. /1. XII/ 1498. 2° Got.

HC * 3172, BMC III 791, GW 4284, Ind. gen. 1693, Goff B–609, Bad. 211 (nema ovaj primjerak)

Sprijeda nedostaje list a₁, straga svežnjići: qq⁶, rr⁶. Inicijali crvene i modre lombarde, na listu a² veći visebojni inicijal i zapis *Conventus Varasdinensis*. Uvezano u masivne kartonske korice presvučene pergamenom ispisanom koralnom goticom.

Sign. R I–23

11. BIBLIA /Latine/. Biblia cum postillis Hugonis de Sancto Charo. /Basileae, Johannes Amerbach pro Antonio Koberger, 1498–1502/. P. VI (1501–1502). 2° Got.

HC 3175, BMC III 759, GW 4285, Ind. gen. 1694, Goff B–610, Bad. Ø

Sprijeđa nedostaje list a₁. Na listu a₂ zapis: *Conventus Crisiensis*; na posljednjem listu izbrisano ime vlasnika, ostao tekst: *1579 tunc temporis constitutus parochus in Styria in civitate Bruneck*. Ima manji broj glosa uz tekst. Suvremeni uvez: drvene korice i hrbat presvučeni tamnosmeđom kožom, na sredini i uglovima korica metalni okovi, dvije kopče otpale.

Sign. R I-27

12. BOCCACCIO, Giovanni. *Genealogiae deorum*.

Venetii, Bonetus Locatellus pro Octaviano Scoto, VII. Kal. Mart. /23. II/ 1494/1495. 2° Got. et Rom.

HC * 3321, BMC V 444, GW 4478, Ind. gen. 1800, Goff B-753, Bad. Ø

Kompletan primjerak, ukupan broj 162 lista.

Sign. R I-20 Privez

13. BONIFACIUS VIII, papa. *Liber sextus Decretalium*.

Basileae, Johannes Froben, Kal. Sept. /1. IX/ 1494. 4° Got. tisak crno-crveni. HC * 3619, BMC III 791, GW 4890, Ind. gen. 1985, Goff B-1008, Bad. Ø

Nedostaje list I₁. Pred tekstom kolorirani drvorez, inicijali tiskani crvenom bojom, na listu a₁ veći modri inicijal /B/ na pozlaćenoj podlozi. Noviji uvez, kartonske korice obložene smeđim papirom.

Sign. R I-9 /Stara sign. d-226/

14. BUSTIS, Bernardinus de. *Mariale*.

Argentinae, Martinus Flach, 15. VIII 1498. 2° Got.

HC * (Add) 4162, BMC I 155, GW 5806, Ind. gen. 2284, Goff B-1335, Bad. Ø

Na početnom listu zapis: *Conventus Ormosdiensis datus ad usum conventus Varasdiensis, anno Domini 1612* i druge bilješke. Na posljednjem listu *Andreas Vinkouich canonicus Zagrabiensis, archidia' Bexin*, a ispod toga: *Fr. Ambrosius Vinkovich ex cano[nico] factus monachus 1724 [?] |*, na poleđini: *Fr. Joannes Fuksz*. Uvez 16/17. st. drvene korice i hrbat presvučeni tamnosmeđom kožom s utisnutim šablonama i natpisom *Mariale*.

Sign. R I-17 /Stara sign. J-72/

15. CONRADUS de ALEMANIA (seu de Halberstadt). *Concordantiae bibliorum*.

/Reutlingae, Michael Greyff, non post 1481. / 2° Got.

HC * (Add) 5630, BMC II 577, GW 7419, Ind. gen. 3167, Goff C-850, Bad. Ø

Djelomično rubricirano. Na prvom listu zapis: *Conventus Crisiensis, Conventus Zagrabiensis s. Francisci*. Izvorni uvez: drvene korice i hrbat presvučeni smeđom kožom, „liber incatenatus”.

Sign. R I-28

16. DUNS SCOTUS, Johannes. Quaestiones in quattuor libros Sententiarum (Ed: Thomas Penketh et Bartholomaeus Bellatus). P. I–II. Venetiis, Johannes de Colonia et Johannes Manthen, I/ 26. VII 1477, II/ 7 Id. Jan. 1478. /26, XII 1477!/ 2° Got.

HC * 6416, BMC V 228, GW 9073, Ind. gen. 3598, Goff D–379, Bad. 406
(nema *ovaj* primjerak)

Inicijali crvene i modre lombarde; na listu a₂ višebojni inicijal /C/ na zlatnoj podlozi s florealnim ukrasom, gore: *Ad usum simplicem fratris Syberti philosophiae lectoris 1707*. Ima kraćih bilježaka uz tekst. Uvezano u kartonske korice presvučene glatkom kožom; na hrptu natpis: *Theologia Scoti P^a. S.E.*

Sign. R I–22 /1/ /Stara sign. b–27/

17. DUNS SCOTUS, Johannes. Quaestiones in quattuor libros Sententiarum (Ed: Thomas Penketh et Bartholomaeus Bellatus).

Venetiis, Johannes de Colonia et Johannes Manthen, P. III/1477. 2° Got.
HC * 6416, BMC V 227, GW 9073, Ind. gen. 3598, Goff D–379, Bad. 406
(nema *ovaj* primjerak)

Inicijali modre i crvene lombarde, rubrikacija. Na slobodnom l. podstave prednje korice zapis: *Io fra Diego di Marostica chierico ho avuto questo libro dal p. R.L... Bernardino da Venezia et lo ritrovato rotto in l carta et io fra Felippo v' ero presente et confirmo*. Uz to bilješka: *Signor guardian da questo mio...* Uvezano u kartonske korice presvučene bijelom glatkom kožom; na hrptu natpis: *Theologia Scoti. P.S.E.*

Privezi: 1/ Duns Scotus, Johannes. Quaestiones in quattuor libros Sententiarum. (Ed. Gratianus Brixiensis.) Venetiis, Bernardinus Rizus, P. IV/3. XI 1490.

2/ Duns Scotus, Johannes. Quodlibeta. (Ed Thomas Penketh.) Venetiis, Johannes de Colonia et Johannes Manthen, 7. X 1477.

Sign. R I–22 /2/ /Stara sign. b–27/

18. DUNS SCOTUS, Johannes. Quaestiones in quattuor libros Sententiarum (Ed: Gratianus Brixiensis).

Venetiis, Bernardinus Rizus, de Novaria. P. IV/ 3. XI 1490. 2° Got.
HCR * 6419, BMC V 401, GW 9076, Ind. gen. 3601, Goff D–382, Bad. 408
(nema *ovaj* primjerak)

Prazan prostor za inicijale s tiskanim reprezentantima.

Sign. R I–22 /2/ Privez 1

19. DUNS SCOTUS, Johannes. Quodlibeta (Ed: Thomas Penketh).

Venetiis, Johannes de Colonia et Johannes Manthen, 7. X 1477. 2° Got.
HC * 6434, GW 9068, Ind. gen. 3593, Goff D–393, Bad. 412 (nema *ovaj* primjerak)

Inicijali modre i crvene lombarde, rubrikacija.

Sign. R I–22 /2/ Privez 2

20. DURANTI, Guillelmus. Rationale divinatorum officiorum.

Argentinae, /Typographus Jordani 1483– Georgius Husner/, V^a Feria post diem s. Kiliani /13. VII/ 1486. 2° Got.

HC * 6492, BMC I 134, GW 9132, Ind. gen. 3637, Goff D–430, Bad. Ø

Na „nasl.” stranici zapis *Conventus Varasdinensis*. Uvezano u kartonske korice obložene pergamenom ispisanom koralnom goticom.

Sign. R I–16 /Stara sign. C–26/

21. GERSON, Johannes. Summarium libri De consolatione theologiae.

Lipsiae, /Wolfgangus Stoeckel/, 1498. 4° Got.

HCR 7630, BMC III 655, Ind. gen. 4264, Goff G–215, Bad. Ø

Posljednji listovi bloka oštećeni.

Sign. R I–7 Privez 2

22. GRATIANUS. Decretum (cum apparatu Bartholomaei Brixiensis).

Venetiis, Petrus de Plasiis, Cremonensis, 25. I 1483. 4° Got. Tisak crno-crveno.

HC * 7900, BMC V 269, Polain 1679, Ind. gen. 4401, Goff G–373, Bad. 484 (nema ovaj primjerak)

Počinje listom A₂. Tu zapisi: *Conventus Varasdinensis; Hic liber Canonum emptus est a rdo. patre fratre Martino Vernancio pro dinariis 60 die 1. Marcii anno 1614 tum temporis com/m/issario Sclavoniae et custode custodiae eiusdem existente*. Na poledini prednje korice: *Contra presbiteros qui uxores habent folio 21*. Suvremeni uvez: drvene korice, presvlaka tamnosmeda koža, metalni okovi i kopče.

Sign. R I–13

23. GREGORIUS I, papa. Pastorale seu Regula pastoralis.

Basileae, /Michael Furter/, 15. II 1496. 4° Got.

H * 7988, BMC III 783, Ind. gen. 4449, Goff G–441, Bad. 500 (nema ovaj primjerak)

Nedostaju listovi: A₁, A_{3–7}, D_{3–4}, E⁸, F⁴, G⁶. Uz tekst brojne glose i znaci upozorenja.

Sign. R I–10 Privez

24. GUILLELMUS PARISIENSIS. Postilla super Epistolas et Evangelia de tempore et de sanctis et pro defunctis.

/Basileae, Nicolaus Kesler, ca 1500./ 4° Got. cum fig. xyl., 49 lin., Fol. II–XCII, II–LXI.

Defektan /nedostaje list Aa₁/. Obilje rubnih bilježaka uz tekst, pisale razne ruke. Izvorni uvez, bez korica.

Sign. R I–6 Privez

25. HEROLT, Johannes. Sermones Discipuli de tempore et de sanctis. Hagenoae, /Henricus Gran/, XIII Kal. Sept. /20. VIII/ 1496. 4° Got.
HC+8507, BMC III 684, Ind. gen. 4717, Goff H-122, Bad. Ø

Nedostaju dijelovi svežnjica a⁸-c⁸, listovi T₉₋₁₀, te svežnjići V-Z, aa-ii. Inicijali djelomično unešeni, na listu d inicijal E ukrasen povijušama. Na slobodnom l. podstave prednje korice zapis: Pro conventu Remeticensi— Na poleđini prednje korice bilješke: *Anno 1629. Sum ex libris Georgii Shalkhouicz parochi in Copriunicza et concionatoris Germanorum. Anno Domini 165? Canisa combusta est prope ad extremam desolationem et hoc in... Anno Domini 1661*, i druge. Uvez 16. st.: drvene korice presvučene bijelom kožom s utisnutim šablonama, stražnja korica izgubljena.

Sign. R I-8

26. HEROLT, Johannes. Sermones Discipuli de tempore et sanctis cum promptuario exemplorum.

Argentinae, /s. typ. n./, 1489. 2° Got.

H * 8497; nemaju: BMC, Ind. gen., Goff, Bad.

Nedostaju svežnjići: a-f, listovi: g₁₋₂, h₁, k₁, M₁ i na kraju oko 100-tinjak listova. Inicijali crvene i modre lombarde, rubrikacija. Na poleđini prednje korice zapis: *Conventus Remeticensis p. fr. Franciscanorum*. Uz tekst ima glosa i znakova upozorenja. Noviji uvez u kartonske korice.

Sign. R I-15

27. HIERONYMUS, S. Vitae sanctorum patrum sive Vitas patrum. /Add: De laude et effectu virtutum/.

Venetiis, Octavianus Scotus, XVI Kal. Mart. /14. II/ 1483 /1484./ 4° Got.

HC * 8599, BMC V 279, Ind. gen. 4753, Goff H-206, Bad. 542 (nema ovaj primjerak)

Počinje svežnjićem b⁸, tu zapis: *Conventus Varasdinensis*. Obilje marginalnih bilježaka uz tekst. Na listu F₃ tri bilješke na lat. j. i *Anno Domini 1243*. Uvez 17/18. st. kartonske korice, presvlaka tamnosmeđa koža, hrbat rebrast, na hrptu naljepnica s natpisom: *Vita antiqua patrum*. Privez: Gregorius I, papa. Pastoralis seu Regula pastoralis. Basileae, /Michael Furter/, 15. II 1496.

Sign. R I-10

28. JACOBUS de VORAGINE. Legenda aurea sanctorum.

/Augustae Vindelicorum, Gunther Zainer, ca 1475./ 2° Rom. C 6387, Goff J-84, Bad. Ø

Sprijeđa nedostaju tri /?/ lista, završava listom CCCLXXXIII. Brojne drvorezne slike naknadno bojadisane i drvorezni inicijali /iz oficine G. Zainera, Augsburg iz vremena 1468-1477/, rubrikacija. Na dva mjesta zapisano: *Conventus Varasdinensis*; na listu CLXXXIX: *codicem praesentem possidet Paulus ... legitimus parochus ecclesiae beatorum Viti et Modesti in Berdocz /Brdovec/, Johani f. z... legavit*. Ispod toga glagoljicom: *Paval pop Stansic c.h.b /1602!/, pa bosančicom: Ja Paval pop Stan/sic/*. Na posljednjem listu: *Reverendissimus d. Petrus Domittrovich, eppus Zagrabiensis, Varasdini*

mīrabili casu est submersus Junii 18 /1628/. Obilje glosa uz tekst pisanih raznim rukama. Uvezano u drvene korice presvučene pergamenom ispisanom koralnom goticom.

Sign. R I-19

29. JACOBUS de VORAGINE. Legenda aurea sanctorum.

Venetiis, Bonetus Locatellus pro Nicolao de Frankfordia, 20. VI 1500. 4° Got.

R 787, Polain 2313, Ind. gen. 5036, Goff J-137, Bad. 607 (nema ovaj primjerak)

Na listu a zapis: *Conventus Varasdinensis*, a ispod toga precrtano: *Michaelis Zen... arich, parochi*. Uvezano u kartonske korice presvučene tamnosmeđom kožom s utisnutim šablonama.

Sign. R I-4

30. PASSIO. Passio Domini Jesu Christi secundum quattuor Evangelia.

/Basileae, Nicolaus Kesler, ca 1500./ 4° Got.

H+12439 (var.)

Srijeda defektno. Na listu A₁₁ zapis: *Con/ven/tus Varasdinensis*. Stariji uvez, bez korica.

Privez: Guillelmus Parisiensis. Postilla super Epistolas et Evangelia de tempore et de sanctis et pro defunctis. /Basileae, Nicolaus Kesler, ca 1500./

Sign. R I-6

31. PELBARTUS de THEMESWAR. Sermones Pomerii de sanctis. (Pars hiemalis et aestivalis). P. I-II.

Hagenoae, Henricus Gran pro Johanne Rynman, 20. II 1499. 4° Got.

HC * 12555, BMC III 686, Polain 3027, Ind. gen. 7389, Goff P-250, Bad. 853 (nema ovaj primjerak)

Srijeda nedostaju listovi a₁₋₂, straga svežnjići: HH¹⁰, II⁸-LL⁸. Zapisi: na listu a₃ *Conventus Varasdinensis*, na slobodnom l. podstave prednje korice neko nečitljivo ime. Obilje rubnih bilježaka uz tekst. Na poledini prednje korice bilješka o autoru /na lat. j./.

Uvezano u drvene korice, presvlaka tamnosmeđa koža s utisnutim šablonama, dvije kožnate kopče.

Sign. R I-5

32. PETRUS LOMBARDUS. Sententiarum libri IV (cum conclusionibus Henrici Gorichen et problematibus s. Thomae articulisque Parisiensibus). Basileae, Nicolaus Kesler, X Kal. Jun. /23. V/ 1487. 2° Got.

HC * 10194, BMC III 764, Polain 3119, Goff P-490, Bad. Ø

Nedostaju svi listovi iza lista R₆. Inicijali crvene ili modre lombarde, na listu a₂ veći zeleni inicijal /C/ ukrašen florealnim okvirom, rubrikacija. Tu je i zapis: *Conventus Varasdinensis*. Rijetke glose uz tekst. Noviji uvez u kartonske korice.

Sign. R I-24

33. PETRUS LOMBARDUS. Sententiarum libri quattuor (cum conclusionibus Henrici Gorichen et problematibus s. Thomae articulisque Parisiensibus). Basileae, Nicolaus Kesler, X Kal. Oct. /22. IX/ 1488. 2° Got. HC * 10195, BMC III 766, Ind. gen. 7639, Goff P-491, Bad. 881a (nema ovaj primjerak)

Nedostaju listovi Q₆₋₈. Inicijali crvene lombarde s biserima, na listu a₂ veći modri inicijal /C/ sa šarama. Noviji polukožni uvez, kartonske korice.

Sign. R I-25

34. REUCHLIN, Johannes. Vocabularius breuiloquus. Argentinae, Georg Husner, /ca 1504?/ 4° Got. 51-52 lin.

Nedostaju listovi A₁, A₈ te kraj knjige.

Na poledini prednje korice zapis: *Pro conventu Remeticensi pp. Franciscanorum*; na listu M verso: *Hunc librum Vocabularium procuravit fr. p. Casparus Boressych c. s. Francisci de oboedientia minorum pro conventu /precrano, nečitljivo/, quem porrexit eiusdem conventus guardiano die 18 Junii anno 1657. Idem qui supra m. p.* Uvez 18. st.

Sign. ?

35. SALIS, Baptista de. Summa casuum conscientiae. Venetiis, Paganinus de Paganinis, 21. XII 1499, 8° Got.

HC * 14186, BMC V 460, GW 3326, Goff S-50, Ind. gen. 1207, Bad. Ø

Sprijeđa nedostaje svežnjić /*⁴/, straga listovi: 479-490. Na listu a₁₀: M 1581. Suvremeni uvez: drvene korice i hrbat presvučeni smeđom kožom s utisnutim šablonama; kao knjigoveška spolija upotrebljeni komadi pergamene ispisane goticom /lat. stihovi/.

Sign. R I-1

36. Suetonius Tranquillus, Caius. Vitae XII caesarum (Antonius Sabellicus et Philippus Beroaldus comm.)

Venetiis, Bartholomaeus de Zanis, 28. VIII 1500. 2° Rom.

HCR * 15130, BMC V 434, Ind. gen. 9241, Goff S-828, Bad. Ø

Na prvom listu zapisi: *Is liber est mihi Stephano .ato..sinceri.. sacre Caes. regiaeque Maiestatis a...*, niže: *Conventus Varasadinensis*. Tu su i druge bilješke na lat. j. Uz tekst mnogo interlinearnih i marginalnih bilježaka. Uvez 17/18. st.: kartonske korice i hrbat presvučeni pergamenom pisanom koralnom goticom.

Privez: Boccaccio, Giovanni, Genealogiae deorum. Venetiis, Bonetus Locatellus pro Octaviano Scoto, VII Kal. Mart. /23. II/ 1494 /95./

Sign. R I-20

37. SUSO, Henricus. Horologium aeternae sapientiae.

Coloniae, Johannes Landen, 9. IX 1496. 4° Got.

C 3171, Polain 3643, Goff S-876, Bad. Ø

Na „nasl.“ stranici zabilješka: *Hoc horologium eterne sapientie composuit frater henricus ordinis predicatorum de Constantia, ut dicit frater henricus Herp ordinis minorum ser-*

mone LXXII de tempore qui est secundus sermo pro festo penthecostes. Tu je i zapis: *Conventus Varasdinensis.* Na listu a11: *Pro Conventu 14 auxiliator rm. Cadanam.* Stari uvez, korice nedostaju.

Privezi: 1/ Reinhardus de Laudenburg. *Passio Domini Nostri Jesu Christi.* Nurembergae, /S. typ. n./, 1501, 7 IV.

2/ Gerson, Johannes. *Summarium de Consolatione theologiae.* Lipsiae, /Wolfgangus Stoeckel/, 1498.

Sign. R I-7

38. VOCABULARIUS. Vocabularium iuris /utriusque/.

Venetiis, Bernardinus Stagninus, de Tridino, 1498. 2° /Got./

C 6372, BMC Ø, Polain Ø, Ind. gen. 10367, Goff V-356, Bad. Ø

Na kraju Registra zapis: *1604 Christophorus Sertich Varasdinensis* – Uvez 18/19. st.: kartonske korice, presvlaka marmorirani papir.

Odsrijeda privezano: *Tractatus plurimi iuris.* Hagenoae, Heinricus Gran, 1506. Na tom privezu zapisi: *Ex libris Casparis literati Chasmensis in spiritualibus et capituli Zagrabiensis iurati notarii dono datus Nico...* 1588.

Sign. R I-14

XVIII VIROVITICA

Prema historičaru Rudolfu Horvatu franjevci su u Viroviticu došli negdje oko polovice 13. stoljeća, kada im je vlasnica grada, kraljica Marija, supruga Bele IV /1235–1270/, podigla crkvu i samostan /inače najstarije pisane vijesti potječu iz 1280!/. Relativno mirnije, starije razdoblje, kao i u ostalim susjednim krajevima, traje do početka turskih provala. Od 1553–1684, dakle kroz punu 131 godinu, Virovitica je u turskoj vlasti, pa je brigu za vjernike u gradu i okolici preuzeo samostan u Našicama. Po oslobođenju franjevci se ponovno vraćaju u Viroviticu i tu u 18. stoljeću grade novu samostansku zgradu /1746/ i novu crkvu /1752/, koje će do malo godina potres /1757/ znatno oštetiti tako da su ih morali temeljito obnavljati.

Glavno polje djelovanja franjevaca u Virovitici bio je dušobrižnički rad u gradu i virovitičkoj župi. Ali, osim toga oni su bili aktivni i na kulturno-prosvjetnom polju. U virovitičkom samostanu u toku 18. stoljeća postojala je u više navrata otvorena visoka škola. Filozofska škola radi od 1771–1773, 1774–1779, 1781–1783, a teološka za moralku od 1730–1737, 1760–1765 i od 1773–1774. U samostanu je također u tom stoljeću djelovala ljekarna i bolnica. Samostanska knjižnica broji danas otprilike 2000 svezaka /bez novijih nabava/. Za stariji fond posjeduje Katalog na listićima. Među rijetkim knjigama nađena je 1986. jedna inkunabula.

1. BIBLIA /Latine/. Biblia, cum tab. Gabrielis Bruni.

Basileae, Johannes Froben, VI. Kal. Nov. /27. X/ 1495. 8° Got.

HC * 3118, BMC III 791, GW 4275, Ind. gen. 1678, Goff B-598, Bad. 200

(nema *ovaj* primjerak)

Primjerak sprijeda nepotpun, počinje listom BB⁴, uvezan u kartonske korice presvučene pergamenom pisanom knjiškom goticom /tekst?/.

Sign. Ink. 1 /Stara sign. L d 3 r 2/.

XIX VUKOVAR

Franjevci su se u Vukovar doselili tek poslije oslobođenja mjesta od turske vlasti /1687/ zajedno s bjeguncima koji su se decenijama sklanjali u obližnjim šumama. Možda je i pod Turcima postojalo u blizini grada neko njihovo neznatnije boravište, ali ono svakako nije moglo imati veći značaj. U početku su u najtješnjoj vezi s Franjevačkim samostanom u Baču. Kad je u toku godina sagrađena samostanska zgrada, vukovarska je rezidencija i formalno postala punopravni samostan. Sve do 1781. samostan je ostao u sastavu Pečujske biskupije, kad je napokon pripao Đakovačkoj biskupiji. Samostan je upravljao s nekoliko župa na području vukovarskog arcidakonata. Vukovarski franjevački samostan isticao se i na kulturno-prosvjetnom polju. Njegovom zaslugom otvorena je u Vukovaru prva pučka škola /1736./ u kojoj su franjevci vršili dužnost učitelja /sve do 1864./. U samostanu je od 1733. neprekinuto kroz pedeset godina postojao provincijski studij filozofije, a počevši od 1803. sve do 1885. uz prekide studij teologije.

Kao rezultat ovoga dugogodišnjeg postojanja visokih škola u Vukovaru jest bogata samostanska knjižnica, jedna od najvećih u Provinciji /preko 17.000 svezaka i to pretežno starije literature/. Među tim djelima ima velik broj starijih i rijetkih Croatica te rijetkosti na drugim jezicima. God. 1986. utvrđeno je da ta Knjižnica posjeduje i 6 inkunabula. /Inkunabula opisana kod Badalića pod br. 229 nije nađena./

1. ALEXANDER de ALES. Summa universae theologiae.

Nurembergae, Antonius Koberger, I/24. I 1482. (P. II–IV nedostaju) 2° Got. HC * 643, BMC II 422, GW 871, Ind. gen. 287, Goff A–383, Bad. 30 (nema ovaj primjerak)

Inicijal na početku teksta izrezan, ostali inicijali, stilizirane pune lombarde, izrađene crvenom bojom. Na prvom listu stari zapis: *Conventus Labacensis, nunc ex Bibliotheca conventus Valkovariensis*, na poledini lista petog: *Spectat ad Conventum ss. Philippi et Jacobi Valkovarini*. Na zadnjem praznom listu popis nekih djela. Uvez: drvene korice, presvlaka smeđa koža s utisnutim šablonama.

Sign. R I–2°–1

2. BIBLIA /Latine/. Biblia cum postillis Nicolai de Lyra et expositionibus Guillelmi Britonis... et additionibus Pauli Burgensis replicisque Matthiae Doering. P. I. Nurembergae, Antonius Koberger, /s.d./ 2° Got. HC * 3167, BMC II 431, GW 4289, Ind. gen. 1686, Goff B–614, Bad. Ø

Nedostaju dijelovi: P. II/s.d., P. III/s.d., P. IV/7. V 1485. Na listu /A, / precrtani zapis: *Iste liber est Domini Antonii Mariae de B ob... de Padua... et usum fratrum scti Francisci*

Paduae., ispod toga: *Conventus Valkovariensis*. Suvremeni uvez: drvene korice do 1/3 presvučene smeđom kožom s utisnutim šablonama. Na stražnjoj korici natpis: *Prima pars Lyrae, cum postillis et additionibus*.

Sign. R I-2⁰-2

3. BIBLIA /Latine/. Biblia cum concordantiis Veteris et Novi Testamenti.
/Basileae, Johannes Amerbach/, 1491. 2° Got.
HC * 3108, BMC III 694, GW 4267, Goff B-590, Bad. 198

Inicijali crvene ili modre lombarde, na počecima „knjiga” veći, ukrašeni povijušama, na listu a₂ florealni ukrasni okvir; djelomična rubrikacija. Na „nasl.” I. brojni zapisi: *Anno 1576 die sancti Martini ego Nicolaus emi hunc librum a Domino /briso/ Alexandro. Modo est mgri Gabrielis Sen... de Rychnowo, canonici Olomucensis et Brunensis anno 1584 feria 2-da post dominicam Exaudi. Nunc autem est in possessione Simonis Kozubii Hulczin anno 1586... Nunc vero spectat ad Martinum Ignatium Wodny Moravum possessorem, verso: ac tandem emptus est a patre fratre Joanne Berkih pro Conventu ss. apostolorum Philippi et Jacobi Valcovarini*. Isti potpisan na predzadnjem listu. Uvez 16/17. st.: drvene korice, presvlaka bijela koža sa šablonama; dvije metalne kopče; obrez modro obojen; na hrptu natpis: *Biblia gotica*.

Sign. R I-2⁰-3

4. BIBLIA /Latine/. Biblia cum glossa ordinaria Wal. Strabonis aliorumque et interlineari Anselmi Laudunensis et cum postillis Nicolai de Lyra... P. II-IV.
Venetiis, Paganinus de Paganinis, 18. IV 1495. 2° Got.
HC * 3174, BMC V 458, GW 4283, Ind. gen. 1691, Goff B-608, Bad. 212

Nedostaje: P. I /list 1-470/, U P. II kao knjigoveški list dodan fragment neke inkunabule /„de divino amore”/. U P. III na prednjem praznom listu zapis: *Conventus Valkovariensis*, a u P. IV: *Ex Bibliotheca Conventus Philippi et Jacobi i Conventus Valkovariensis*. Uvezi sva tri dijela: drvene korice, presvlaka smeđa koža, na hrptima utisnuti natpisi.

Sign. R I-2⁰-4

5. CICERO, Marcus Tullius. De officiis (Comm: Petrus Marsus).
Venetiis, Baptista de Tortis, 1. VI 1486. 2° Rom.
HR 5275, BMC V 324, GW 6956, Ind. gen. 2911, Goff C-602, Bad. Ø

Inicijali crvene lombarde s biserima. Na prvom listu zapis: *Conventus ss. apostolorum Philippi et Jacobi Vukovar*, verso: u inicijalu N: *Conventus Labacensis*. Suvremen uvez: drvene korice do 1/2 presvučene tamnosmeđom kožom s utisnutim šablonama i s dvije kopče /otpale/.

Privez: Cicero, Marcus Tullius. Epistulae ad familiares. Venetiis, Andreas de Paltaszichis /Andrija Paltašić/, 18. VI 1487. Prilikom restauracije odvojen.

Sign. R I-2⁰-5

6. CICERO, Marcus Tullius. Epistulae ad familiares (Comm. Hubertinus Clericus).
Venetiis, Andrija Paltašić (Andreas de Paltaszichis), 18. VI 1487. 2° Rom.
HCR 5194, BMC V 354, GW 6841, Ind. gen. 2840, Goff C-526, Bad. 344
(nema ovaj primjerak)

Inicijali crvene lombarde s biserima. Primjerak je bio privezan uz ink.: Cicero, Marcus Tullius. De officiis. Venetiis, 1. VI 1486, ali je prilikom restauracije odvojen.

Sign. R I-2°-6

IMENIK

autora, naslova anonimnih djela, priređivača, prevodilaca i drugih suradnika

Aegidius /Columna/ Romanus	XVI, 1	Gorichen Henricus	XVI, 18; XVII, 32, 33
Albertus Magnus	I, 1; XVI, 2	Graduale	XVI, 14
Alexander de Hales	XVI, 3; XIX, 1	Gratianus	XVII, 22
Alexander de Nevo	X, 8	Gratianus Brixienis	XVII, 18
Ambrosius, S.	I, 2; III, 1	Gregorius I, papa	XVII, 29
Angelus de Clavasio	I, 3; XVI, 4	Gregorius IX, papa	XVI, 15, 16
Anselmus Laudunensis	XVI, 8; XIX, 4	Guarinus Veronensis	I, 10
Antiphonarium	XVI, 5	Guido de Monte Rochen	III, 2
Antonius de Bitonto	X, 1; XVII, 1, 2, 3	Guillelmus Brito	I, 5; V, 1; VI, 1; VII, 1; IX, 1; X, 4; XIII, 1; XIV, 2; XVI, 7, 8; XVII, 7, 10; XIX, 2
Antonius Florentinus	X, 2; XVI, 6	Guillelmus Parisiensis	XVII, 24
Articuli Parisienses	XVI, 18; XVII, 32, 33	Herolt Johannes	XVII, 25, 26
Astesanus de Ast	I, 4	Hieronymus, S.	I, 6; VIII, 1; X, 6; XVII, 27
Augustinus Aurelius, S.	II, 1; XVII, 4	Hubertinus Clericus	XIX, 6
Augustinus de Ratisbona	X, 9	Hugo de Sancto Caro	XVII, 11
Barbarus Hermolaus	I, 9	Illuminatus Novariensis	XIII, 2
Bartholomaeus Brixienis	XVII, 22	Jacobus de Voragine	IV, 1; V, 2; XVII, 28, 29
Bellatus Bartholomaeus	XVII, 16, 17	Johannes de Colonia	XVI, 11
Bernardinus Spalatensis	XVI, 12	Johannes de Sancto Geminiano	IX, 2
Beroaldus, Philippus	XVII, 36	Lanzkrana, Stephanus	IV, 2
Biblia /Latine/	I, 5; V, 1; VI, 1; VII, 1, 2; IX, 1; X, 3, 4, 5; XII, 1; XIV, 1, 2; XVI, 7; XVII, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; XVIII, 1; XIX, 2, 3, 4	Legendae	XV, 1
Boccaccio Giovanni	XVII, 12	Leonardus de Utino	X, 7
Bonifacius VIII papa	XVII, 13	Marcus Venetus	XVI, 21
Brant Sebastianus	IX, 1; XVI, 10	Marsus Petrus	XIX, 5
Brunus Gabriel	X, 5; XVIII, 1	Nicolaus de Ausmo	X, 8
Busti Bernardinus de	XIII, 2; XVII, 14	Nicolaus de Lyra	I, 5, 7; V, 1; VI, 1; VII, 1; IX, 1; X, 3, 4; /XI, 2/ XIII, 1; XIV, 2; XVI, 7, 8; XVII, 7, 10; XIX, 2, 4
Caracciolus Robertus	VI, 2	Ockam Guillelmus	X, 9; /XI, 1/ XVII, 3
Catharina Senensis, S	XVI, 9	Orbellis Nicolaus de	IV, 3; /XV, 2/ XVI, 17; XVII, 31
Cicero Marcus Tullius	II, 2; XIX, 5, 6	Passio	XVII, 30
Conradus de Alemannia	XVI, 10; XVII, 15	Paulus Burgensis	I, 5; V, 1; VI, 1; X, 3; XIII, 1; XVI, 7; XVII, 7, 10; XIX, 2
Doering Matthias	I, 5; V, 1; VI, 1; IX, 1; X, 3; XIII, 1; XVI, 7; XVII, 7, 10; XIX, 2	Penketh Thomas	XVII, 16, 17, 19
Duns Scotus Johannes	XVI, 11; XVII, 16, 17, 18, 19	Petrus Lombardus	XVI, 18; XVII, 32, 33
Duranti Guillelmus	XVII, 20	Petrus de Palude	I, 8; III, 3
Evangelistarium /Croatice/	XVI, 12	Philippus de Rhotingo	XVII, 2
Ferrarius Johannes Petrus de	XVI, 13	Plinius Secundus Gaius	I, 9
Franciscus de Brugis	XVI, 5, 14		
Franciscus de Nerito	XVI, 22		
Gadulus Bernardus	X, 6		
Gerson Johannes	XVII, 21		

Raimundus de Vincis	XVI, 9	Suso Henricus	XVII, 37
Reuchlin Johannes	XVII, 34	Thomas Aquinas	I, 11; IX, 3; X, 10; XVI, 18, 22; XVII 32, 33
Sabellicus Antonius	XVII, 36	Tiphernas Gregorius	I, 10
Salis Baptista de	XVII, 35	Torniel Hieronymus	XVI, 4
Samuel Cassinensis	XIII, 2	Trecius Petrus Albianus	XVI, 15
Savonarola Hieronymus	XVI, 19, 20	Victorinus C. Marinus	II, 2
Spiera Ambrosius de	XVI, 21	Vocabularius	XVII, 38
Stephanus de Monte	III, 4	Walafridus Strabo	IX, 1; X, 4; XIV, 2; XVI, 8; XVII, 10; XIX, 4
Strabo	I, 10		
Suetonius Tranquillus, Caius	XVII, 36		

POPIS INKUNABULA PO MJESTIMA I TISKARIMA

AUGSBURG /Augusta, Augusta Vindelicorum/		PADOVA /Patavium/	
/Johannes Otmar/	XVI, 17	Albertus de Stendal	XVI, 22
Antonius Sorg	IV, 2	PAVIA /Papua/	
/Günther Zeiner/	XVII, 28	Johannes Antonius de Birettis et	
BASEL /Basilea/		Franciscus Girardengus	XVI, 3
Johannes Amerbach	I, 2; II, 1	REUTLINGEN /Reutlinga/	
/Johannes Amerbach/	III, 1; XIV, 1; XVII, 4, 9; XIX, 3	/Michael Greyff/	XVII, 15
Johannes Amerbach pro Antonio		ROMA /Roma/	
Koberger	XVII, 11	Conradus Sweynheym et Arnoldus	
Johannes Froben	X, 5; XVII, 1, 8, 13	Pannartz	I, 6; X, 10; XI, 2
Johannes Froben et Johannes Petri		ROUEN /Rothomagum/	
	IX, 1; XVI, 10; XVII, 10	Martinus Moren pro Johanne Alexandro	
/Michael Furter/	XVII, 23	et Johanne Richardo	VII, 3
Nicolaus Kesler	VII, 2; XVII, 32, 33	NÜRNBERG /Norimberga, Nurimberga/	
/Nicolaus Kesler/	XVII, 24, 30	Antonius Koberger	I, 5, 8, 11; V, 1; VI, 1; XIII, 1; XIX, 1, 2
BRESCIA /Brixia/		Georgius Stuchs	IV, 1
Bernardinus de Misintis	XVI, 9	STRASBOURG /Argentina/	
CHIAVASSO /Clavasium/		Martinus Flach	III, 3; XVII, 14
Jacobus Suigus de Suigo	XVI, 4	Georgius Husner	XVII, 20, 34
HAGENAU /Hagenoa/		/Typographus Jordani-1483/	XVII, 20
Henricus Gran	IV, 3	ULM /Ulma/	
/Henricus Gran/	XVII, 25	Johannes Zeiner	IX, 3; X, 7
Henricus Gran pro Johanne Rynmann		VENEZIA /Venetiae/	
	XVII, 31	Georgius Arrivabenus	XIII, 2
KÖLN /Colonia/		Johannes Alvisius	I, 9
Johannes Landen	XVII, 37	Thomas de Blavis	XVI, 16
LEIPZIG /Lipsia/		Johannes de Colonia et Johannes	
Wolfgangus Stöckl	III, 4; XVII, 21	Manthen	X, 2; XVI, 15; XVII, 16, 17, 19
LYON /Lugdunum/		Bartholomaeus Cremonensis	XVI, 6
Johannes Trechsel	X, 9	Damianus de Gorgonzola	XVI, 12
Johannes Trechsel pro Augusto		Gabriel de Grassis	VI, 2
de Ratisbona	XI, 1	Johannes et Gregorius de Gregoriis	VIII, 1; IX, 2; X, 6
MANTOVA /Mantua/		Johannes Hamman pro Nicolao de	
Paulus de Butzbach	I, 7		

Frankfordia	X, 1; XVII, 1, 3	Bernardinus Rizus de Navarra	XVII, 18
Johannes Hamman pro Johanne Paep		Johannes Rubeus Vercellensis	I, 10
	XV, 1	Marinus Saracenus	II, 2
Bonetus Locatellus pro Nicolao de		Octavianus Scotus	V, 2; XVII, 27
Frankfordia	XVII, 2	Johannes Baptista Sessa	III, 2
Bonetus Locatellus pro Octaviano		Johannes Emericus de Spira pro Luca	
Scoto	I, 1; XVI, 1, 18, 21; XVII, 12	Antonio de Junta	XVI, 5, 14
Simon de Luere	XVI, 2	Vendelinus de Spira	XVI, 11
Nicolaus de Frankfordia	I, 3	Bernardinus Stagninus de Tridino	XVII, 38
Paganinus de Paganinis	X, 4; XIV, 2;	Jacobinus Suigus	XVI, 13
	XVI, 1, 8; XVII, 35; XIX, 4	Baptista de Tortis	XIX, 5
Paltasić Andrija	XIX, 6	/Typographus Savonarolae Expositio/	
Franciscus Renner	VII, 1; X, 3;		XVI, 19
	XVI, 7; XVII, 7	Leonhardus Wild pro Nicolao de	
Franciscus Renner et Nicolaus de		Frankfordia	I, 4
Frankfordia	X, 8; XII, 1; XVII, 5, 6	Bartholomaeus de Zanis	XVII, 36
		/S. typ. n./	XVI, 20

INKUNABULE PO GODINAMA IZDANJA

1470.	I, 6	/1485, non post/	VI, 2
1470.	X, 10	/ca 1485./	XIX, 2
1472. 26. V	XI, 2	1486. 15. V	XVI, 4
1473. 5. X	XVI, 22	1486. 1. VI	XIX, 5
/1473 non post VII/	XVI, 6	1486. 13. VII	XVII, 20
1474.	X, 2	1487. 20. III	XVI, 13
1475.	IX, 3	1487. 23. V	XVII, 32
1475.	XII, 1	1487. 18. VI	XIX, 6
1475.	XVII, 5	1487. 18. IX	II, 2
/ca 1475./	XVII, 28	1487. 9. X	VII, 2
1476.	X, 8	1487. 30. X	I, 3
1476.	XVII, 6	/ca 1487./	XIII, 1
/ca 1476./	XVI, 11	/ca 1487./	I, 5
1477.	XVII, 17	1488. 22. IX	XVII, 33
1477. 26. VII – 26. XII	XVII, 16	1488. 1. X	IV, 1
1477. 7. X	XVII, 19	1488/1489. 20. II	XVI, 21
1478. 9. III	X, 7	1489.	XVII, 26
1478. 28. IV	I, 7	1489. 1. VII i 25. XII	XVI, 3
1479. 31. III	XVI, 15	1489. 15. XII	XVI, 16
1480. 28. IV	I, 4	1489. 16. XII	XVI, 18
/1481, non post/	XVI, 15	1490.	II, 1
1482. 24. I	XIX, 1	1490. 10. IV	I, 1
1482–1483.	VII, 1	1490. 3. XI	XVII, 18
/ca 1482–1483./	X, 3	1491.	XVII, 9
1482/1483.	XVI, 7	1491.	XIX, 3
/s.d., 1482/1483./	XVII, 7	1491. 27. VI	XVII, 8
1483. 12. XII	V, 2	1491. 9–10. XI	XI, 1
1483/1484. 25. I	XVII, 22	1492.	I, 2
1483/1484. 14. II	XVII, 27	1492. 18. VIII	XVII, 2
1484. /23. VI/	IV, 2	/1492–1494./	XIV, 1

/1493. 12. IV/	V, 1	1498. 18. IV	X, 4
1494. 24. IV	I, 10	1498. 31. V i 16. VIII	XIII, 2
1494. 1. IX	XVII, 13	1498. 15. VIII	XVII, 14
1494/1495. 23. II	XVII, 12	1498. 1. XII	IX, 1
/s.d. i 1494 i 1495./	XVII, 4	1498/1499. 13. I	XV, 1
1495. 12. III	XVI, 12	1498/1499.	XVI, 2
1495. 18. IV	XIV, 2; XVI, 8; XIX, 4	/ca 1498./	IV, 3
1495. 27. X	X, 5; XVIII, 1	/1498-1502./	XVII, 11
1495. 9-10. XI	X, 9	1499. 20. II	XVII, 31
1496.	I, 8	1499. 18. IV	I, 9
1496. 15. II	XVII, 23	1499. 12. VII	IX, 2
1496. 15. IV	XVI, 9	1499. 21. XII	XVII, 35
1496. 17. VI	XVII, 3	1499/1500. 14. II	X, 1
1496. 14. VIII	III, 4	/1499-1500./	VII, 3
1496. 15. VIII	XVII, 1	1499. 28. IX i 1500. 14. I	XVI, 1
1496. 20. VIII	XVII, 25	/ca 1499-1500./	XVI, 5
1496. 5. IX	XVI, 10	1500. 20. VI	XVII, 29
1496. 9. IX	XVII, 37	1500. 28. VIII	XVII, 36
1496/1497. 31. I	XVI, 1	/ca 1500./	XVII, 24, 30
/ca 1496./	I, 11	/1500. post./	III, 1
1497.	III, 3	1500. 9. X	III, 2
1497.	VIII, 1	/non ante 1502? /	XVI, 17
1497. 6. IX	VI, 1	/ca 1504? /	XVI, 34
1497/1498.	X, 6	/s. d. /	XVI, 19
1498.	XVII, 21	/s. d. /	XVI, 20
1498.	XVII, 38		